PAZAR
16 TEŞRİNİEVVEL 1932
7 inci sene No. 2401
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Türk-Fransız uyuşmasına doğru..

İş bankası Liberal midir?

Yalnız şekle, kıyafete bakarak hüküm vermekte daima aldanmak vardır. Mahmut Celâl Bey İş Bankası umum müdürü idi. Onun bu sıfat ve vaziyetine bakarak İktısat Vekilimizin iktısatta liberal olduğunu, liberal bir siyaset takip edeceğini sanmak kadar hatalı bir şey olmaz. Halbuki bunun aksini düşünenler varmış. . ..

Bu cihetin iyi anlaşılması lâzımdır: Liberal olmaktan maksat, her sınıf halkın ıstırabını dindirmeğe çalışmak mıdır? Halkın ve memleketin ihtiyaçlarını imkân dairesinde temin yolunu aramak mıdır? Her iki tarafın karşılıklı menfeatleri gözetilmek şartile, yabancı devletlerle ticarî münasebetlerimizi iyi tanzim etmek midir?. Eğer böyle ise İktısat Vekilimizin Liberal olduğuna hükmetmek doğru olur.

Eğer liberalden alman mana, iktısat ilminde bu namla tanınmış olan mezhep ve usuller ise vaziyet büsbütün değişir. Celâl Bey bu manada liberal olamaz.

Liberal sistemin en geniş tatbikat sahası İngiltere idi. Bu memlekette bile Liberalizm terkedilmiştir. Bizde devlet adamlarının liberal olmasına imkân yoktur. Çünkü Cümhuriyet Halk Fırkası, her türlü tereddütleri izale edecek kadar açık bir ifade ile Liberalizmi programından çıkarmıştır.

İktısat Vekili Mahmut Celâl Bey, ne kadar liberal değilse, İş Bankası da ayni derecede liberal değildir. Çünkü İş Bankası memleketin her tarafında yerleşmiştir. Memlekette on binlerce hissedarı vardır. Teşkilâtı, muamelâtı halk arasına yayılmıştır. Türk halkının emniyet ve itimadını kazanmıştır. Hâsılı kelimenin bütün manasile, bütün memlekete şamil millî bir müessesedir. Böyle bir müesseseye liberal denilebilir mi?.

İş Bankasının şiarı halkın ve memleketin menfeatlerini her şeyden üstün tutmaktır. Müessesenin umumî muamelâtı; devletimizin iktısadî siyasetinin anahatları olan milliyetçi ve halkçı prensiplerine istinat ediyor. Bankanın bugünkü inkişafı, muvaffakıyeti; iyi idare edildiği kadar bütün işlerinde hissedarlarının menfeatlerinden ziyade memleketin menafiini her mülâhazadan üstün tutmasına medyundur.

İş Bankası yalnız ticaret sahasında, mahdut bazı vatandaşları himaye etmiyor. O, aynı zamanda müstahsillere yardım ediyor, onları muhtekirlerin elinden kurtarıyor, doğru yolu gösteriyor, hâsılı onlara geniş bir nefes alarak çalışmak imkânını hazırlıyor.

İş Bankası teknik ve bilgi üzerine kurulmuş muazzam bir iktısadî müessesedir. Memleketin iktısadî hayatında olduğu kadar beynelmilel ticaretinde de filen nâzım vazifesini gören bir uzuv olmuştur. Mesaisinde yalnız şuur ve intizam hâkimdir. Muhabir ve dost ecnebi bankalar ve malî gruplarla çok samimî münasebetler tesis etmiştir. Onun hariçte kazandığı bu emniyet ve itibar doğrudan doğruya müstahsilin sahindedir. Bu emniyetli vaziyet, memleketin ihracatı üzerinde çok iyi bir tesir yapar.

İş Bankasının bu sahadaki mesaisini yeniden saymak ve hatırlamak icap eder mi?

İş Bankasının sanayi cephesindeki muvaffakıyetleri, ayrıca kayde değer bir şeydir. Bankanın yarattığı teşekküllerin hepsi de yeniliklere, teknikeye, hâsılı terakkiyatın en son tekemmüllerine uygundur. Gerek bizzat tesisine teşebbüs ettiği ve gerek himaye ve teşvik eylediği müesseselerde yüzbinlerce vatandaş için iş sahaları açılmıştır. Banka ayni meşkûr faaliyeti maden sahasında da göstermiştir.

İş Bankasının halka ve memleke çok faydalı hizmetler yaptığını gösteren misalleri sayarken, bu memlekette tasarruf fikrinin uyanmasında birinci derecede bir âmil olduğunu unutmamak lâzımdır. Halk arasında tasarruf fikrinin yayılmasına sebep olması banka için ebedî bir iftihar sebebidir. Bankanın bütün işlerini, teşebbüslerini, onu idare edenlerin karakter ve zihniyetleri gözönüne alınınca, bunun mahdut insanların menfeatlerini değil, memleketin ve halkın yüksek menafiini her şeyden üstün tutan millî bir müessese olduğuna hükmetmek gayet tabiî olur. Onun için İş Bankasına ve onu idare edenlere liberallık vasfını izafe etmek büyük bir haksızlık olur.

Siirt meb'usu
MAHMUT

Fransa ile aramızdaki muallâk meseleler İstanbulda halledilyor

Emlâk ve demiryolu meseleleri etrafında şimdiden itilâf hâsıl olmuştur

Müzakerelere bugün de devam edilecektir. Fransanın Suriye fevkalâde komseri M. Ponsot yarın şehrimize geliyor

Türkiye ile Fransa arasında muallakta bulunan meseleler etrafında bir müddetten beri Hariciye Vekâleti vekili ve Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Beyle Fransa sefiri Comte de Chambrun arasında cereyan etmekte olan müzakereler son safhasına yaklaşmış gibidir. Dün akşam Şükrü Kaya B

M. Ponsot ve Comte de Chambrun

le Comte de Chambrun arasında bir mülâkat vuku bulmuştur. Dün sabah Hariciye müsteşarı Numan Rifat B. Ankara'dan şehrimize gelmiş ve dünkü müzakerelere iştirak etmiştir.

Şükrü Kaya B. dün comte de Chambrun ile vaki olan mulâkattan sonra saat 20,30 da Dolmabahçe sarayma giderek bir müddet meşgul olmuştur. Bundan sonra Numan Rifat B. saat 21,30 da Fransız sefaretanesine giderek sefir Comte de Chambrun ile uzun süren bir mülâkatta bulunmuş ve 22,30 da tekrar saraya dönmüştür.

Müzakerat henüz bitmemiş olmakla beraber son safhasına yaklaşmıştır. Verilen habere göre şimdiye kadar cereyan eden mükâlemeler neticesinde Suriye Demiryolu ile emlâk meselesi etrafında itilâf hâsıl olmuştur.

Suriye hududunda bir Fransız şirketine ait olup ta kısmen Türk topraklarından geçmekte olan Demiryolunun toprağımızdan geçen kısmının hükûmet tarafından satın alınması tekarrur etmiştir.

Emlâk meselesi etrafında bulunan tesviye sureti henüz malûm değildir. Türk tebaasının Suriye'de ve Suriye'lilerin de Türkiye de bulunan emlâkinin, serbestce idare ve tasarruf edilmesine her iki hükûmetçe öteden beri müsaade edilmemekte idi. Hattâ Suriye'de emlâki olan Türklerin, oradaki mallarını tasfiye etmek için, Suriye'ye gitmek isteyen Türklere Fransa hükûmeti tarafından pasaport vizesi verilmemekte idi.

Ahiren yapılan anlaşmada alâkadarları tatmim edecek bir hal sureti bulunduğu şüphesizdir.

Şükrü Kaya B. le Comte de Chambrun arasında bugün de müzakerelere devam edilecektir. Verilen habere göre kat'î bir itilâf elde edildiği takdirde itilâfname parafe edilecektir, fakat imzasının Hariciye Vekili Tevfik Rüştü B. in Cenevre'den avdetine tehir edilmesi muhtemeldir.

Şükrü Kaya Bey

M. Ponsot şehrimize geliyor

Fransanın Suriye ve Lübnan fevkalâde komiseri M. Ponsot yarınki ekspresle Paris'ten şehrimize gelecek, şehrimizde kısa bir tevekkuften sonra Suriye'ye gidecektir. Verilen habere göre M. Ponsot'nun şehrimizi ziyareti bir nezaket eseri olup bunda Reisicumhur Hz. tarafından kabul edilmesi de muhtemeldir.

Gazi Hz.

Gazi Hz. dün motörle Boğaziçinde bir gezinti yapmış ve akşam üzeri saraya dönmüşlerdir.

19 lara Dahil olduk

Heyeti murahhasamız tebrik edildi

CENEVRE 15 A.A.— Anadolu Ajansının muhabiri bildiriyor:

Bugün umumî toplantıda Çin-Japon ihtilâfını tetkike memur 19 lar komitesinde inhilâl eden azalığa 24 rey ile Türkiye intihap edilmiştir. Diğer reyler, dağılmış, bunlardan altısını Yugoslavya kazanmıştır.

Türkiye'nin 19 lar komitesine intihabı, Assamble'de büyük memnuniyetle karşılanmıştır. Heyeti murahhasamız, birçok heyetler tarafından tebrik edilmiştir.

T. Rüştü Bey

İsmet Pş. Hz.

Başvekil İsmet Pş. Hz. dün Heybeliada'daki biraderlerinin köşklerinde istirahat etmişlerdir. Meclis Reisi Kâzım Pş. Hz. dün Heybeli'ye giderek İsmet Pş. Hz. ni ziyaret eylemişlerdir.

Başvekilimizin oğlu Ömer B. in sıhhatlerinde dün bir az daha salâh görüldüğü memnuniyete öğrenilmiştir.

Müflis banker Gelecek mi?

Takibattan kurtulmak için türkiyeye gelecek imiş

Amerikada milyonlarca dolar açık vererek iflâs etmiş olan banger Samuel İnsull'un Atina'ya gittiğini ve Amerika hükûmetinin Yunanistan ile Amerika arasında aktedilip henüz meriyete girmiyen iadei mücrimin muahedesine tevfiken İnsul'un iadesini istediğini yazmıştık. Dün şehrimize gelen bir habere göre, İnsull Amerika adliyesinin takibinden kurtulmak için şehrimize gelecekti. Bu haber henüz teeyyüt etmemekle beraber, İnsul Türkiye ile Amerika Müttehit hükûmetleri arasında mücrimlerin iadesine dair bir muahede mevcut olmadığını düşünerek İstanbul'a gelmesi muhtemel görülmektedir.

Martin İnsull

BARRİ (Ontario) 15 A.A. — Martin İnsull, mahkeme huzuruna çıkmıştır.. Dava, iade talebi

hakkındaki hukukî müzakerelerin başlıyacağı tarihe kadar yani 4 teşrinisaniye tehir edilmiştir. O tarihe kadar Martin İnsull, 50 bin dolar nakdi kefalet akçesi vere-

Rus sporcuları rıhtımda kendilerini karşılayanlar arasında

Dost Rus sporcuları dün geldiler..

İlk maçımız Kadıköyünde bu cuma günü oynanacaktır..

Rus sporcuları dün sabah İstanbula geldiler ve muazzam tezahüratla karşılandılar. Sabahleyin saat 7,30 da Köprüde bir motör misafirleri karşılamak üzere hareket etti. Motörde Halkevleri namına Taip Servet, Zeki Rıza, Fırka namına Mekki Beylerle Rus konsolosu ve konsoloshane erkânı Güzide Sait, Behire Taip Hanımlarla daha bir çok zevat ve kulüp mümessilleri, gazeteciler bulunuyordu. Motör Boğaza doğru ilerlemeğe başladı. Çengelköy önlerine gelindiği vakit misafirleri getiren Çiçerin uzaktan göründü. Ve vapur yakınlaştı. Uzaktan her iki tarat yekdiğerini candan selâmlıyordu. Vapura çıkıldı. Daha mer-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Yeni ve çok mühim bir yolsuzluk daha meydana çıkarıldı..

Gümrük sekiz gün mühletle rıhtım şirketinden 6 küsur milyon liralık tazminat istedi

Ambarlardaki eşya nasıl sırrolmuş?

Gümrük idaresinin bir müddetten beri Rıhtım ambar ve antrepolarında cereyen eden sui istimaller hakkında yapmakta olduğu tahkikat neticelenmiştir. Bu tahkikat neticesinde Rıhtım şirketi ambar ve antrepolarında senelerden beri milyonlarca liralık eşyanın — Bilinemez nasıl? — ortadan yok olduğu anlaşılmıştır. Gümrük idaresi bu eşyanın miktarını tesbit etmiş ve evvelki gün Rıhtım şirketine bir ihbarname göndermiştir. Gümrükler idaresi bu ihbarname ile Rıhtım şirketini kendine teslim edilen ve muhafazasına memur olduğu eşyanın kaybolmasına ve çalınmasına sebep olmakla ittiham etmekte, 4000 küsur parça olan bu çalınmış eşyanın bedeli olarak, 6,672,000 lirayı tazmine davet etmektedir.

Gümrük idaresi bu 6.000.000 küsur liralık tazminatı sekiz gün zarfında ödemekle Rıhtım şirketini mükellef tutmaktadır.

Yapılan tahkikat neticesinde, muhtelif tüccara ve müessesata ait olan bu eşyanın bir takım eller tarafından ve resmi verilmeden karaya çıkarılarak satıldığı anlaşılmaktadır.

İktısatçı allâme bir hüner daha gösterdi

Nizameddin Alî B. bu zat için bir "gayyayı cehalet" diyor

Kooperatif cemiyeti umumî kâtibinin gazetemize bir telgrafı..

Nizamettin Alî Bey

Kooperatif mecmuasında A. H. imzasile çıkan yazının muharriri hâlâ anlaşılmadı. Bu zatın neden kendisini sakladığı da hayli garip görünüyor. A. H. imzasının sahibi gene kooperatif mecmuasında çıkan bir makalesinde Ticaret borsası umumî kâtibi müderris Nizameddin Âli Beyin neşrettiği bir broşürdeki fikirlere hücum ederek, cevap vermektedir. Bir muharririmiz bu hususta dün Nizameddin Âli Beyle görüşmüştür. Nizameddin Âli Bey sorulan suallere aşağıdaki cevapları vermiştir:

— Evet, ben de böyle bir mecmua çıktığından haberdar oldum. Bir nüshasındaki o yazıyı da okudum. Fakat yazı sahibinin tanıdığımız Ahmet Hamdi Bey olacağını zannederek cevap vermedim. Şimdi, memnuniyetle haber alıyorum ki bu makaleleri kendisi yazmamış, Almanyada okumuş bir genç yazmış. Ben bu genci tanımıyorum. Yalnız şunu söyleyeyim ki bu genç bir gayyayı cehalettir.

— Ne için?

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Alâeddin Cemil Bey

Gazi mükâfatını kazanan eser

1500 liralık mükâfat Tarih cemiyeti emrine veriliyor

Mükâfat kazanan eserde neler var?

İnkılâp ve demokrasi hakkında yazılan en güzel eseri Darülfünunda müteşekkil jüri heyeti seçmiştir. Bu eser Türk tarihî tetkik cemiyetinin vücude getirdiği tarih kitaplarından dördüncü cilttir. Gazi Mustafa Kemal mükâfatı olan 1500 lira cemiyet emrine verilecektir.

Darülfünun divanı yakında içtima ederek jüri heyetinin kararını tasdik edecektir.

Reşit Galip Bey

Mükâfatı kazanan eser 1931 yılında Devlet matbaasında basılmıştır.

Öğrendiğimize göre, bu kitabın mühim bir kısmını tarih cemiyetinde aza bulunan maarif vekili Reşit Galip B. yazmıştır.

Kitap 374 sayfadır. Ayrıca 132 sayfa resim vardır. Bir de chronologie ilâve edilmiştir. Bu

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Geceki zelzele

Dün gece saat yirmi dördü yirmi geçe şehrimizde yekdiğerini müteakıp iki zelzele olmuştur. Bunlardan biri dört, diğeri iki saniye kadar devam etmiş ve hafif geçmiştir.

Yeni Tarihî Tefrikamız

93 Felâketi Ve İgnatief

Hem bir tarih, hem bir roman... Tuna boyunun, Balkan geçitlerinin elimizden gitmesini bir adam Boğaziçinden nasıl hazırladı? Körler arasında bir açıkgözün neler yapabildiğini bu yazılarda okuyacaksınız..

"Milliyet" yakında «93 felâketi ve İgnatief» diye bir tefrika koyacaktır. Bu yazı, hem bir tarih, hem bir romandır.

Tarihtir: Çünki Abdülaziz vaktinden Berlin kongresine kadar olup biten şeyleri olduğu gibi ortaya koyacaktır. Âli ve Fuat Paşalar'ın 3 üncü Napoleon'a dayanan politikaları, Mahmut Nedimin Rus büyük elçisine güvenişi, Abdülaziz'in indirilişi, 5 inci Murad'ın çıldırışı, Abdülhamid'in yapmacıkları, Bosna ve Bulgaristan isyanları, Sırp ve Karadağ muharebeleri, Rusya ile 93 harbı, Ayastefanos ve Berlin muahedeleri bu yazının içinde herkesin anlayacağı dille yazılmış bulunacaktır.

Roman'dır: Çünki bütün bu anlatılan şeyleri sıkıcı, karışık, birbirine bağlanmamış yolda söylemiyecek, belki hepsinin iç yüzlerini, adları geçenlerin yürek duygularını, olan bitenleri birbirine bağlıyarak anlatacaktır. Okuyanlar bu tefrikada tarihin en meraklı bir olmuşunu her parçada artan bir duyğu ile, bir roman gibi okuyacaklardır. Her parçanın sonu ilerisi için yeni bir merak uyandıracaktır.

Pek yakında..

Dil köşesi:

Mastarlardan isim ve sıfatlar

Gazetemizde dil bahsine ait yazıları çıkan İbrahim Necmi B. e Eminönünde Ruhi zade İbrahim İzzet B. tarafından şu notlar gönderilmiştir:

« Dilimizde kullanılan mastarlardan çıkan isimler ve sıfatlar çok değerlidir. Birkaç örnek göstereyim:

«Atmak» tan atak, atkır, atım, adım.

«Ödemek» ten ödünç.

"Işımak" tan ışık, ışıl ışıl.

«Uçmak» tan uçarı.

"Ezmek" ten ezgin, ezik, ezinti, ezgi.

«Içkırmak» tan ıçkırık.

«Örtmek» ten örtü, örtük

«Örmek» ten örgü.

«Uyumak» tan uyku.

«Uyanmak» tan uyanık.

«Oynamak» tan oyun, oynak, oyuncak oynaş.

«Ürkmek» ten ürkek, ürküntü.

«Oramak» tan orak.

«Ölçmek» ten ölçü, ölçek.

«Ölmek» ten ölgün, ölü.

«Uymak» tan uygun, uysal.

«Acımak» tan acık, acı.

«Eşmek» ten eşgin, eşik, eşinti eşme.

«Eksilmek» ten eksik.

«Ermek» ten erik (erkek)

«Eğlenmek» ten eğlenti.

«Elemek» ten elek.

«Emeklemek» ten emek.

«Enemek», ten eneme.

«Enmek», ten eniş.

«Isıtmak» tan ısıtma, ısıcak.

«Ağrımak» tan ağrı.

«Akıtmak» tan akıtma, akıntı.

«Kasmak - kısmak» tan kasnak.

«Germek» ten gergin, gergef.

«İçmek» ten içki.

«İğrenmek» ten iğrenç.

«Uşanmak» tan usanç.

«Görmek» ten görümlük, görücü.

«Gelmek» ten gelin.

«İçmek» ten içim (bir içim su)

«Kırmak» tan gelen kırım sözü Hıristiyanların bir bayramının adıdır. Bu isim acaba neden verilmiştir?

«Sevinmek» sözünün zıttı olarak «yerinmek» sözü de vardır. «Bu hadise üzerine ne sevinçli, ne yerinli!» sözünde olduğu gibi.

Türkçede «Bey» karşılığı olan «bay» sözü Bulgarlar tarafından «ağa» yerinde kullanılıyor. Bir çok Bulgarlar bu sözün aslı Türkçe olduğunu da biliyorlar. Öyle iken kendi dillerinde «bay Nikola, bay Raşko, bay İspiro» yolunda kullanıyorlar.

Bizde karşılığı olan kelimeler

Dilimizde hemen hemen yerleşen ve hem müsbeti, hem de menfisi kullanılan bir kelime var: Sympathie.

Bunu daha önce dilimize (kan kaynamak), (kanı sıcak) gelmek) gibi uzunca tabirlerle çevirmek istediler. Fakat kelimenin aslından söylenişi daha kolay olduğundan bizim türkçe karşılıklar yapılmadı. Bu yabancı kelime olduğu gibi yürüdü.

Halbuki buna çok güzel karşılık olabilecek ve bu kelimeden daha tatlı söylenebilecek bir kelimemiz var ki mânasının şümulü içine (kan kaynamak) (kanı sıcak gelmek) tabirlerini ferah, ferah alıyor: Sevim.

Sevmek masdarının emrihâzırına (im) lâhikasının bağlanmasile yapılan ve bugü birçoklarının çocuklarına ad olarak takılan bu isim tamamen sympathie'in karşılığıdır. Ayrıca dilimizde pek çok kullanılan ve bu isimden çıkan:

Sevimli = sympathique,

Sevimsiz = antipathique karşılığıdırlar.

Bu kolay ve tatlı söyleyişli söz frenklerin sympathi'si yerine kullanılacak olursa hem çabuk yayılır. Hem de bu yabancı kelime az zamanda geldiği yere gider.

Bitik=Kitap yahut Matbûa Buradaki Bitik Bitmek masdarından çıkmıştır ki bu masdar tamamen tabolmak, tabetmek, çıkmak mânalarına gelir.

Bugün bütün memlekette bu kelime bu mânaya gelen ve şu misalle anlatılan yerde kullanılmaktadır:

Tarlaya ekilen ekin bitti.

Bostana ekilen marul tohumları bitti.

Bunlar, ekin topraktan çıkıp tarlanın yüzünü örttüğünü anlatır ki tab'ı da bu mânadadır.

Yani tarlanın değil, kâğıdın yüzünü yazı ile örtmek.

Birçoklarının hitama ermek mânasına kullandıkları Bitmek yeri bu değildir.

(Hitama ermek) in karşılığı (Tükenmek) tir.

Hedef = Emeç

Tebessüm = gülüt

Emirname = yarlığ

Hizmet = yümüş

Şimdilik bu kadar.

Atikalipaşa: Bürhan

Bir kaç kelime teklifi

Efendim, Dil Köşenize yazılmasını Dilediğim bir kaç kelimenin öz türkçe olarak bulunulmuş karşılıkları:

Mağara = Oyuk,
Asker = Savaşcı
İlham, Duyuş.
Vicdan, İç Özü.
İstihkâm, dayanak
Karakol, Kollak.
Hisar, Çevirek.
Zarp, Çoğaltım.
Tarh, Çıkarım.
Cem, Birikdirim.
Taksim, Dağıtım.
Mısra, Dizim.
Hedef, Varak.
Üfük, Ulaşak.

Aksaray: Salih Fethi.

Edirnede Sıcaklar

EDIRNE, 15. A. A. — Aylardanberi, beklenen yağmur, dün gece düştü ve bir saat kadar sürdü. Buna rağmen sıcak, bugün yine 30 dur.

Bulgaristanda kargaşalık olmamış

SOFYA, 15. A. A. — Bulgaristan'ın bazı yerlerinde komünistler tarafından bir takım kargaşalıklar çıkarıldığı hakındaki haber, Bulgar ajansı tarafından tekzip olunmaktadır.

Edirnede muallim talebesi köylerde

EDIRNE, 15. A.A. — Erkek muallim mektebi talebeleri, terbiyevî maksatlarla köy gezmelerine bugünki tatil gününde başladılar. Muallimlerle birlikte yapılmakta olan bu dolaşmalar vatandaşlık terbiyesinin canlı bir tezahürü olacak ve köylü de lisan, tabiat ve diğer araştırmalar yapılacaktır.

Müdafa müsteşarı ferik Sedat Paşa hazretlerile Refik Münir ve Rıza Paşalar, dün kasabamıza gelmişlerdir. Belediye, şereflerine bir çay verdi. Kasabanın yeni kurulan kütüphanesi gezildi. Paşa, kütüphaneyi kuranları tebrik etti. Bilâhare kasabamızdan ayrıldı ve uğurlandı.

Ankarada bir yangın olduğunu ve 6 dükkânın yandığını haber vermiştik. Resmimiz yangından sonraki vaziyeti göstermekte ve harik mahallini tespit etmektedir..

HARİCİ HABERLER

Dörtler konferansı toplanamayor

Çünki Almanlar gelmeyorlar

BERLIN, 15. A. A. — Havas ajansı muhabirinden: Almanya hükûmeti, Cenevrede inikat edecek olan dörtler konferansına iştirakten imtina etmiştir. Fakat La Hayeda veya Lüksemburg'ta toplanacak bir konferansa iştirak etmeğe mütemayildir.

LONDRA, 15. A. A. — Herriot-Mac Donald mülâkatları neticesinde dün gece Londrada hasıl olan intiba 4 devlet konferansının içtimaı hususunun mulak bir halde kalmış olduğu merkezindedir. Almanya, konferansın içtima mahalli olmak üzre Cenevreyi kabul etmediğinden müzakere bir çıkmaza girmiştir.

LONDRA, 15. A. A. — Almanya, Cenevrede toplanacak olan 4 ler konferansına gelmek istemiyor. Bununla beraber, İngiltere, Fransa ve İtalya, İkinci teşrin ortalarında tekrar bu işi görüşeceklerdir.

Almanlar ne düşünüyorlar

BERLIN, 15. A.A. — Volff ajansından: Dörtleri konferans hakkında Londrada cereyan etmekte olan müzakereler dolaysle Berlindeki Alman siyasi mahafili, konferansın nerede toplanacağı meselesine karşı Almanyanın lakayit kalamıyacağını beyan etmektedir. Konferans, Cenevrede toplandığı takdirde hukuk müsavatı meselesi peşinen halledilmek icap eder. Çünkü, böyle yapılmadığı takdirde Almanya, hukuk müsavatı meselesi halledilmeksizin dolayisile teslihatın tahdit konferansına sürüklenmiş olacaktır.

Temps gazetesinin bir makalesi

PARIS, 15. A. A. — Temps gazetesi, Almanyanın Cenevre konferansına iştirak etmesini temin etmenin teslihatın tahdidi meselesi için kâfi olmadığını yazmaktadır. Bu gazete diyor ki:

« En mühim olan nokta, milli kuvvetlerin tahdidini bütün milletlerin emniyeti ile telif edilebilecek bir formül bulmaktır.

Kreuger'in Kardeşi

Hesapları karıştırdığından tevkif edildi

STOCKHOLM, 15. A. A. — Torsten Kreuger, iflâs halinde bulunan ve müdiri bulunduğu bir şirketin hesabatını tahrif ettiğinden dolayi tevkif edilmiştir. Torsten Kreugerin metodları tamamile İvar Kreugerinleri andırmaktadır:

Bu tevkif mevkufun pek mühim olan mevkii dolayisile heyecan uyandırmıştır. Filhakika kendisi İsveçin Lehistanda ceneral konsolosu idi ve tevkifinden evvel istifasını vermiş bulunuyordu.

Torsten Kreuger'in birçok müesseseler meyanında bir banka, 10 kadar sanayi şirketi, 3 seyrisefain kumpanyası, iki gazete, bir çok gayri mankuf emlâk ve ormanlar vardır.

Bu müesseselerin ekserisi bir takım tebliğler neşrederek Torstan Kreuger aleyhine açılan davanın kendilerini alâkadar etmekte olduğunu ilân etmişlerdir.

STOCKHOLM 15 (A.A.) — Kreuger meseesi hakkında yapılmakta olan tahkikattan anlaşıldığına göre Kreuger vaziyetini hakikatten olduğundan daha ziyade bir halde göstermek için hesaplarını tahrif etmeğe 1917 senesinde itibaren başlamıştır.

Drummond'un Yerine..

Almanlar Fransız kâtip istemiyorlar

CENEVRE, 15. A.A.— Milletler Cemiyeti kâtibi umumiliğinde yeni teşkilât icrası meselesi hakkında bir anlaşma yolu arayıp bulmağa memur komitenin bir uzlaşma temini hususundaki gayretleri, Almanyanın itilâfa yanaşmaması yüzünden akim kalmıştır. Almanya, kâtibi umumilik kadrosuna dahil şube müdürlerinin miktarı hakkındaki dilediği kabul edilmiyecek olursa M. Avenolün Sir Eric Drummond'a halef olarak kâtib umumiliğe tayini aleyhinde rey vermek hususundaki kararında sebat etmektedir.

Milletler cemiyeti büyük meclisinin sir Eric Drumond'a halefinin şimdiki içtima devresinde tayinini temin etmek için son bir gayrette bulunması muhtemeldir.

Büyük meclis, bugün saat 17 de yapacağı son içtimai iptal etmiş ve pazartesi gününe bırakmıştır.

Büyük meclis mehafilinde vaziyet karışık ve müphem bir şekil almıştır.

İki İngiliz polisi takip ediliyor

KUDUS, 15. A. A. — Şeria dağlarına çakmak isteyen kaçakçı bedevilerin öldürülmesine iştirak etmiş olmakla ittiham edilen iki İngiliz polisi hakkında adli takibata girişilmiştir.

Clara Zetkin Hitlerciler

BERLIN, 15. A. A. — Ajans Havas muhabirinden: Teşrinisaninin 1 unda intihap edilecek olan yeni Reichstag'ın birinci celsesinin en yaşlı mebusu olan Mme. Zetkin tarafından riyaset edilmesine mani olmak için Hitlerciler Zetkinden 5 yaş büyük olan ve Prusya Diyet meclisini en yaşlı azası bulunan jeneral Litzman'ın namzetliğini ileri sürmeğe karar vermişlerdir.

Komşu memleketlerde

Surye Meclisi

Salı günü açılacağı haber veriliyor

Halepten yazılıyor: — Zaman zaman gelmiyeceği, sonra geleceği, daha sonra da tebdil edileceği haberleri gazetelerde intişar eden Âli Komiser M. Ponsot'un Suriyeye avdet edeceği mevsuk ve salâhiyettar menabiden alınan malûmata göre tahakkuk etmiştir.

Müşarünileyhin gelir gelmez geniş bir umumî af ilân edileceği ve son zamanlarda kapatılan bir çok gazetelerin tekrar çıkarılmasına müsaade edileceğini resmî surette yüksek mahafili işgal eden zevat tarafından şimdiden beyan edilmektedir.

Âli komiserin bu gelişine fazla ehemmiyet verilmekte ve gelince büyük tebeddülât yapacağı ve idare sistemini tamamen değiştireceği de ilâve edilmektedir.

M.Ponsot Suriyeye geldikten bir gün sonra meclis açılacaktır.Meclisin bu defaki toplanmasına büyük bir ehemmiyet verilmekte ve Fransızların vasi bir muahede imza ettirmek üzere meclise tekliftet bulunacakları da zannedilmektedir.

Meclisin bu toplanışında bir çok münakaşa ve gürültüler olacağı nazarı dikkate alınmış ve şimdiden ihiyatî tetbirlere tevessül edilmiştir.

Şu muhakkaktır ki; Suriye en nazik zamanlarını yaşamakta ve mukadderatının tayin edilecek bir devrede bulunmaktadır.

Son zamanlarda Suriyelilerde fevkalâde bir alâka uyandıran en mühim meşele de İstanbuldaki dil kurultayıdır.

Her tuttuğu işi mutlak ve mutlak muvaffakiyetle neticelenen ve şayanı hayret harikalar yaratan Büyük Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin bu dil meselesini de muvaffakiyetle başaracaklarından herkes emin olmakta ve her inkılâpta ona benzemek için bütün Suriyeliler can atmaktadırlar.

Antakya ve İskenderun Türkleri bu dil kurultayı müzakerelerini daha derin bir alâka ile takip etmektedirler.

Hattâ: bu yolda kurultaya bir hizmet edebilmek için Antakyalı faal Türk gençlerinden bazıları; dörtyüz sene evvelinden beri yaşayan ve o zamanki an'analarını muhafaza ederek binlerce Türk kardeşlerimizi ihtiva eden ve bazı maksat ve sebeplerle Antakya kazasından ayrılarak Laskıyaya terk edilen "bayır — bucak" topraklarına giderek oradaki Türklerden eski kelimeler toplamağa ve Ankarada merkez heyetine göndermeğe karar vermişlerdir.

İngiltere - İrlânda müzakereleri

LONDRA, 15. A. A. — M. de Valera'nın riyaseti altındaki İrlanda-murahhas heyeti, saat 11 de dahiliye nezaretine gitmiştir. Burada heyet aralarında M. Thomas, sir John Simon, M. Chamberlain ve diğer bazı zevat bulunan İngiliz murahhaslar heyeti tarafından beklenilmekte idi.

M. Thomas, konuşmalara galiba öğleden sonra dahi devam edileceği zannında bulunduğunu bildirmiştir.

Arnavutlukta Suikast yapanlar

TIRAN, 15. A. A. — Kral, suikast üzerine ölüm cezası alan, 7 kişinin bu cezasını değiştirmiştir. Bunlar, ölüncüye kadar hapiste kalacak

İspanyada Arbedeler

Barcelone'da grev gittikçe büyüyor

BARCELONE, 15. A. A. — Dokumacılık sanayiindeki grev buyumekte berdevamdır. Fakat bu geniş leem, mutlak bir sulh ve sükûn içinde bulunmaktadır.

Çalışma serbestisine grevcilerce mani olunmasına meydan verilmemesi için salâhiyettar makamlar tarafından her türlü tedbirler alınmıştır.

Mühim bir iplikhanenin kapısı önünde bir bomba bulunmuştur. Sözde gayri kanunî surette vukubulan tevkiflerini protesto için pazartesi günü, açlık grevini yapmağa başlıyan Barcelone hapishanesindeki sendikalistler, oruç grevine devamdan vazgeçmişlerdir.

GRENADE, 15. A. A. — Cogolos de la Vega nahiyesinde kanlı hâdiseler olmuştur. Komünistler bir dini alayı yuhaya tuttuktan sonra alayın üzerine ateş açmışlardır. Kısa bir panikten sonra alaya iştirak edenlerden bazıları da mütecavizlere karşı mukabelede bulunmuşlardır. Bir kadın ölmüş, birçok kişiler yaralanmıştır. Sivil muhafızlar sükûn ve intizamı iade etmişlerdir.

Yogoslavyada Isyan mı?

Hırvatların bazı hareketleri seziliyor

BELGRAT,15. A. A. — Dahiliye nezareti neşretmiş olduğu bir tebliğ de Likada isyan çıkmış olduğuna dair ecnebî gazetelerde intişar etmiş olan haberleri kat'î surette tekzip etmektedir.

Tebliğ, bir taraftan jandarmalarla kaçakçılar arasında musademeler vuku bulmuş olduğunu, diğer taraftan Zoraya iltica etmiş olan bir takım muhacırların iftirakcuyane bir takım hareektlerde bulunmuş olduklarını beyan ile iktifa eylemektedir. Tebliğin sonunda şöyle denilmektedir:

« 3 noktadan yani Bulgaristan, Macaristan ve İtalyadan gelen ve memleketimiz aleyhine müteveccih bulunan tahrikât ile bu vakalar arasında bir münasebet mevcut olduğu bedihidir. Fakat bütün bunlar haricî amillerin tesiri ile vuku bulmaktadır. Bu vakayii ahalinin devlete ve rejime karşı bir isyanı şeklinde göstermeğe kalkışmak beyhudedir.

İtalyan tekzibi

ROMA, 15. A. A. — Stefani ajansı, Yugoslavya menbalarından teraşşuh eden ve Hırvatların son zamanlardaki hareketlerinde İtalya hükûmetinin parmağı olduğunu iddia eden haberleri kat'î surette tekzip etmektedir.

Chili'de İsyan mı?

Bolivya ve Paraguvay barışıyorlar

NEVYORK, 15. A. A. — Nev-York Times gazetesine göre yakında Chilide yeni bir isyan hareketi çıkması muhtemeldir.

Boliyya - Paraguay barışıyorlar

VASHINGTON, 15. A. A. — Chaco erazisine temellük davasından dolayi Bolivya ile Baraguay arasında çıkan ihtilâfı ortadan kaldırmağa çalışan bitaraf devletler bu hususdaki müzakerelerin memnuniyete şayan bir surette ilerlemekte olduğunu, milletler cemiyeti meclis reisi M. de Valeraya telgrafla bildirmişlerdir.

Almanyada siyasî cinayetler

BRUNSVICK, 15. A. A. — Vaktile hücum kıtaatında bulunmuş olan bir Nazi karnından 5 revolver kurşunu yemiş olduğu halde şehrin yakınında bir çukur içinde bulunmuştur. Elbisesinin hali ölmeden evvel mutaarrızlarla so derecede şiddetli mücadele etmiş olduğunu göstermektedir.

Yapılan ilk tahkikat ifşaatı arkadaşlarını fena bir vaziyete düşürecek olan bir şeriki cürmün ortadan kaldırılmasına matuf siyasî bir cinayet olduğunu tahmine müsait bulunmaktadır.

Louis Napoleon öldü

PRANGINS, (İsviçre), 15. A.A. Vestfalya kralı Jerome Bonaparte'ın torunu prens Louis Napoleon saat 20,30 da vefat etmiştir.

Cesedi babası prens Jerom ile annesi prenses Cotilde'in medfun bulunduğu İtalyaya nakledilecektir.

Zelzelelerin arkası kesilmedi

ATINA, 15 A. A. — Halkidikyada zelzeleler devam etmektedir. Se-

SON DAKİKA

Balkan konferansı

Konferans Reisi M. Çiçeo Pop beyanatta bulundu

BUKREŞ, 15. A. A. — Üçüncü Balkan konferansı Reisi ve Romanya Meclisi meb'usan reisi M. Çiçeo Pop neşrettiği bir beyannamede diyor ki:

« Romanya hükûmetinin Bükreşe çağırdığı üçüncü Balkan konferansı önümüzdeki haftada Romanya hükûmet merkezinde toplanacaktır. Romanya Balkan birliği milli gurupu Romanyaya geleck olan misafirlerin Romanya heyetinin bundan evvelki senelerde Atina ve İstanbulda gördukleri misafirperverliği bulabilmeleri için son derece çalışmaktadır. Romanya milli grupu Romanyalıların Avrupanın bu parçasının sulha kavuşmasını ve bu parçada beraber yaşayan milletlerin biribirine son derece ve çok samimî olarak yaklaşmalarını istemek yolundaki kuvvetli aruzusunu bugünkü vaziyete rağmen misafirlerine göstermeğe çalışacaktır. Sıkıntı ve mücadele ile dolu bir mazi teşkilâtı olan bir cemiyetin ilk vazifesinin yanyana yaşayacak bütün unsurların irki ve milli mevcudiyetlerine riayet etmek olduğunu bize öğretmiştir. Yunan siyaset âleminin yüksek ve büyük bir adamı olan eski Başvekil M. Papanastasiunun başladığı ve asil bir heyecan ve azgörülür bir sebat ile ileri götürdüğü Balkan anlaşması ve birleşmesi hareketi daha başlangıcında yürekelrimizde samimî bir makes buldu. Milletlerimizin ancak sükûnet kardeşlik ve çalışma birliği ile ilerliyerek diğer medeni milletler arasındaki yerlerini tutabileceklerini kaniiz.

Komşumuz Bulgarların hararet ve ısrarla yaptığımız davete müspet bir cevap vermeyi kararlaştırmış olmalarına çok seviniyorum. Bulgarlar konferanse gelmekle yakınlaşmanın bir hakikat olmasına ve Balkan milletleri arasındaki anlaşmanın önüne çıkan engellerin sulh içinde kaldırılmasına hizmet etmiş oluyorlar.

Bükreş konferansının çok zengin bir rüznamesi vardır. Romanya milli grupu konferans işlerinin hazırlanmasına büyük bir ehemmiyet vermektedir. İktısadı ve içtimai hayatımızın mühim müessese ve cemiyetleri. Balkan milletlerinin birbirine yakınlaşması eserine son derece yardım ediyorlar. Romanya hükûmeti de bu yakınlaşmayi samimiyetle karşılamaktadır. Romanya milli grupu Balkan konferansına lâyik olduğu ehemmiyeti vermek ve onu mümkün olduğu kadar müessir kılmak için bütün gayretleriyle çalışmaktadır. Romanya ortada bulunan bütün meseleleri açıkça ve en ileri giden bir anlaşma düşüncesiyle münakasaya hazırdır. İleride o kadar müşterek menfaatleri olan Balkan devletleri arasında yakınlaşmayi samimiyetle isteyen bizler beş Balkan devlet murahhaslarının konferansına dostça bir anlaşma elde etmek azmiyle geliyoruz."

Arap dil kurultayı mı?

Mısırda Arap dilinin ıslâhı için bir akademi kurulması düşünülüyor..

KAHIRE, 14. A.A. — Times gazetesi muhabiri bildiriyor:

Maarif Nazırı Hilmi Paşa Kahire de bir «Arap Akademisi» vücuda getirilmesi hakkında nazırlar meclisine bir lâyiha vermitir. Bu akademinin vazifesi Fransız akademisinin Fransız lisanına yaptığı hizmetlerin aynini Arap diline temin etmekten ibaret olacaktır.

Bu yeni müessesenin faaliyet proğramında şu maddeler bulunacaktır:

1 — Zamanımızın içtimaî hayatında, ilim ve fen sahasında husule gelen terakkilerin lüzum gösterdiği teknik tabir ve ıstılâhları tespit etmek ve lisandan atılıp çıkarılması icap eden dil hatalarına dikkati çekmek suretiyle Arap dilini asrî hayatın ihtiyaçlarına uydurmakla beraber bu dilin temizliğini muhafaza etmek,

2 — Arap dilinin menşeinden zamanımıza kadar geçen müddete şâmil olmak üzere büyük bir tarihi kamus vücuda getirmek,

3 — Mısırda ve diğer Arap memleketlerinde bugün konuşulan muhtelif Arap lehceleri hakkında tetkikler yapılmasına imkân hazırlamak için teşkilât yapmak,

4 — Bu yeni müessesenin gideceği gaye ile münasebattar olarak maarif nezareti tarafından ortaya çıkarılması muhtemel mevzu ve meseleleri tetkik etmek,

Böyle bir akademi teşkili Arapça konuşulan ve yazılan memlektler için pek büyük bir ehemmiyeti haiz olacaktır. Çünkü ilme ve fenne dair yazılmış herhangi bir eseri — arapçada münasip teknik tabir ve istilâhlar bulunmamasından dolayi — Arap diline çevrimek bugün âdeta imkânsızdır.

Yazı dilinde kullanılan Arapça, bugünkü şekliyle, ilmî ve fennî tabir ve ıstılâhlardan mahrum bulunmasından dolayi ölü bir dil halini çarçabuk almak istidadını göstermektedir.

Bu hal esasen kullanıldığı mıntakalara göre pek çok değişen konuşma dili ile yazı dili arasındaki uçurumun derinliğini göstermektedir.

M. Esat B. şiddetli hücumlarına devam ediyor

İZMİR 15 (Hususî) — Mahmut Esat Anadolu gazetesinde serbestçiliğin kanlı tarihi ve devletçilerin hesapları başlıklı makalelerile muhalefete yaptığı hücumları çok şiddetlendirdi. Birinci makalesinde: "Tanzimattan millî harekete kadar süren bütün millî felâketlerin iktısadî, siyasî, amili serbestçilik oldu" dedikten sonra "iki sene evvel tekrar doğmak tehlikesini gösteren son serbestçilik hareketine mazinin facialarını tekrar yaşatmak için meydan boş bırakılmadı ve liberallikte tıpkı farmasonluk gibi prensipleri itibarile vatan ve Milliyet tanımaz" diyor. İkinci makalesinde: "Serbestçiliğin elile yok edilmiş vatanı başta Gazi şefleri bulunan bugünkü devletçilerin milletin itimadile ve beraberlikle nasıl kurtardıklarını, bütün inkılâpları nasıl yaptıklarını kaydettikten sonra Lausanne muahedesinin Avrupanın serbestçiliğin elinde teneşir tahtası üzerine bir ceset gibi sermeğe çalıştığı Türkiyeyi bugünfilen ve hukukan İngiltere, Fransa, İtalya ayarında bir memleket ve millet yaptığını ve bugün tedavisi lâzım birçok büyük ıztıraplarımız olabilir, fakat yalnız bunları ileri sürerek hiçbir şey yapılmamış gibi maziyi ve hali inkâr etmek için vicdanı koparıp yerlere vurmak lâzımdır" diyor.

Besle kargayı..

Izmirde bir sabıkalı enişte-sini öldürdü..

İZMİR, 15 (Hususî) — Cuma gecesi Bornovada çalgılı kahvede Arnavut Şevki eniştesi Arifi tabancayla vurdu. Mecruh hastaneye kaldırılırken öldü. Katil sabıkalıdır, hapisaneden çıkınca eniştesi onu namuskâr hayat yaşatmak istemiş, iki eşek alarak odunculuğa başlatmıştır. Katil eşeğin birini satip tabanca almış, diğerinin parasını rakıda harcamış, eniştesini haraca kesmiş para koparamayınca karısına: "Beni bir daha göremeyeceksiniz" demiş, çalgılı kahvede eniştesini bulmuş, öldürmüştür. Katil yakalandı Adliyeye verildi.

Çankırıda bir zelzele oldu

Ticaretimiz ve Onun Seyirleri Tesbit Ediliyor

Ekonomi

On senelik ticaretimiz tespit edildi

Oda mesai ile muntazam dosyalar meydana getirdi..

Ticaret odası devamlı bir mesai sarfederek on senedenberi bütün dünya ile olan ticarî münasebatımızı tespit etmeğe muvaffak olmuştur. Oda bu kıymetli mesaî neticesinde cemettiği malûmatı her devlet için hususî dosyalar vücude getirerek tasnif etmiştir. Her dosyada o memleketle son on senelik ticarî münasebatımız, ithalât ve ihracatımızın kilo ve kıymeti sabit para ile tutarı,satacağımız ve ithal edebileceğimiz eşya hakkında malûmat bulunmaktadır.

Odanın topladığı bu malûmattan her devlete hususî kontenjan tatbiki hususunda çok istifa edilebilecektir.

Yunanistanla Ticaretimiz

Mesaisinin ikmal etmiş olan Türk-Yunan ticarî münasebatını tetkik komisyonunun ittihaz ettiği kararlara ait mesaî raporu hazırlanmıştır. Diğer taraftan gelen malûmata nazaran, Yunanistanda ayni işle uğraşan komisyon da mesaisini ikmal etmiştir. Yunan Balkan birliği komitesi Türk heyeti murahhasası riyaseti bu hususta müracaatta bulunarak evvelce mukarrer olduğu veçhile bu iki komisyonun bir an evvel müşterek içtimalarına başlamasını temenni etmiştir.

Mısırda pamuk stoku

Ticaret odasına gelen malûmata nazaran Mısırda son günlerin pamuk stoku 3,5 milyon kantardır. Pamuk piyasası vaziyeti pek ümitbahş görülmemektedir.

Kuru fasulya ucuz

Gelen malûmata nazaran bu sene kuru fasulye fiatleri memleketin her tarafında çok ucuzdur. Şark vilâyetlerinde bir okka fasulyanın fiatı beş kuruştur.

Yunanistana kaç baş hayvan girecek?

Yunan hükûmeti 1933 senesi nihayetine kadar Yunanistana ithal edilecek küçük baş hayvanatın miktarını tespit etmiştir. Bu müddet zarfında Yunanistana hariçten 650 bin baş hayvan ithal edilebilecektir. Bunun 500 bin başı Selânik 150 bini Pireden ithal edilecektir. 15 Şubattan 15 Mayısa kadar Yunanistana kuzu ithali memnudur.

Yunanistana hayvan ithal edecekler Yunan millî bankasından müsaade almağa ve bedelini Yunan mahsulü olarak almağa mecbur tutulmak tadırlar.

Yunanistana kasaplık hayvan ihracatı hemen münhasıran memleketimiz tarafından yapıldığı için ticaret odası Yunan hükûmetinin bu yeni kararlarını alâkadar ihracatçılara bildirmiştir.

Eylûlde idhalât ve ihracatımız

Gümrükler istatistik ve tetkik müdüriyeti eylül 932 ithalât ve ihracatını tesbit etmiştir. Hazırlanan istatistiğe göre , bu senenin eylül ayında ihalâtımızın 6915397 liralık bir kıymet göstermesine mukabil, ihracatımız bunun 4248350 lira fazlasile 11163747 liraya baliğ olmuştur. Sekiz aylık rakkamlar bu son rakkamlara ilâve edilince bu senenin ilk dokuz aylık ithalâtının 64720496 ve ihracatımız da 63565992 liraya baliğ olduğu görülür. Bu suretle ithalât ile ihracat arasındaki fark ithalât leyhine olarak 1154504 liradan ibaret bulunmaktadır.

931 senesinin ilk dokuz ayında ise ithalâtımız 101165079 lira ve ihracatımız da 82630116 lira olduğuna göre geçen senenin ayni müddeti zarfında ithalât 18534963 ira nisbetinde ihracattan faza omuştur.

Sovyetler yapağı alıyorlar

Türkiyede yapağı ve tiftik satış mevsimi umumiyetle Mayıs sonunda başlar. Haziran ayından itibaren Sovyetler piyasamızdan yapağı ve tiftik mübayaasına başlamışlar ve Rumeli yün mahsulünün hemen hepsini vapur teslimi 56-58 kuruştan satın almışlardır. Bundan sonra temmuz, ağustos ve eylül aylarında 40-41 kuruştan kat'i tiftik mübayaaları akdetmişlerdir.

Mevsim iptidasından itibaren 15 Teşrinievvele kadar Sovyet Rusya, piyasalarımızdan 1.800.000 i tiftik olmak üzere 4.000.000 kilo yapağı ve tiftik satın almıştır.

Alman parası

BERLİN, 15. A. A. — Havas ajansı muhabirinden:

Rayişbank müdiri M. Luther'in hükûmet kontenjantman siyasetine devam eylediği takdirde bankanın Alma parasını garanti edemiyeceğini hükûmete bildirmiş olduğu söylenmektedir.

Neticeleri pek mühim olacak olan bu teşebbüs henüz resmen teeyyüt etmemiştir. Şayet doğru ise hukûmetle imperatorluk bankası arasında vahim bir gerginlik hâsıl olacak deemktir.

Bu havadis ile Dr. Şahtın M. Luther'e karşı çıkarılmak üzre vasi salâhiyetlerle bankalar komiseri tayin edilmesinden hükûmetçe vazgeçilmiş olduğu haberi arasında bir münasebet ve irtibat mevcut olduğu zannedilmektedir.

Üsküdar tapu idaresini teftiş

İstanbul Tapu idaresinde tetkikatta bulunan Tapu müdürü umumîsi Cemal Bey dün sabah Üsküdar tarafına geçerek Üsküdar Tapu idaresi için ayrılan binayı gezmiştir. İstanbul Tapu idaresinde bulunan Üsküdar, Beyoğlu Tapu daireleri mensup oldukları kazalara naklediyeceklerdir.

41 okka esrar

BURSA — Evvelki gün Orhangazi'li Murat oğlu Recep ismindeki şöförün idare ettiği 10 numaralı otomobilde beş gaz tenekesi içinde 41 okka esrar zabıtaca yakalanmıştır. Şoför Recep bu esrarların Emirsultan mahallesinde elyevm kilim ve halı ticaretile meşgul olan meşhur kaçakçılardan Kara İbrahime ait olduğunu iddia etmektedir.

Şoförün müş yoksa İbrahimin mi haklı oldukları mahkemede halledilecektir.

Türk tarihi cemiyeti azasına

Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinden: *17 birinci teşrin 1932 pazartesi günü saat 14 te Dolmabahçe Sarayında toplanılacağından gerek umumî* ve gerek medeniyet kısmını derühte eden bütün azasının teşrifleri ri-

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

15 Teşrinievvel 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İki defilî	56,1/2		
Terk d. yolları	5,75	Elektrik	8,—
D. Muvahhide	59,50	Tramvay	5,—
Gümrükler	9,50	Tünel	8,—
Saydı mahl	7,25	Rıhtım	18,15
Bağdat	8,—	Anadolu I	34,60
T. askeriye	8,—	» III	36,—
İzmir Belediye İstikrazı	64	» Mümessil	36,70

Esham			
İş Bankası	9,30	Terkos	33,50
Anadolu	22,50	Çimento Ar.	8,70
Reji	5,05	Ünyon dey.	25,10
Şirketi hayriye	14,50	Şark dey.	2,60
Tramvay	20,—	Balya	2,30
Umumisigorta	10,80	Şark m. cons	2,30
Bomonti	23,50	Telefon	15,25

Çek fiatları

Paris	12,05	Prağ	15,96,75
Londra	728,50	Viyana	4,08,87
Nüyork	47,83	Madrit	5,77,91
Milano	9,24	Berlin	1,98,75
Brüksel	3,40,86	Varşova	4,21,65
Atina	79,—	Peşte	8,65,—
Cinevre	2,44,86	Bükreş	79,71,25
Sofya	67,—	Belgrat	36,42
Amisterdam	1.17,55	Moskova	10,87,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	171,—	1 şilin, Av.	28,—
1 İsterlin	740,—	1 peseta	17,—
1 dolar	213,—	1 mark	50,—
100 lira	218,—	1 zolti	24,—
100 f. Belçika	118,—	1 pengo	82,—
100 drahmi	27,—	20 ley	25,—
100 i. İsviçre	82,5	20 dinar	69,—
100 leva	27,—	1 Çernovez	—
100 florin	85,—	1 Altın	9,18

Belediyede

İtfaiye için Yeni makine

100,000 liralık 26 parça getirtilecek

Belediye İstanbul itfaiyesi için yeniden 26 parça makine sipariş etmiştir. Bu makineler bu ay sonunda şehrimize gelmiş bulunacaktır. Makineler 100 bin liralıktır. Yeni vesait geldikten sonra yeni itfaiye grupları tesis edilecektir .

Telefonlarda Tasarruf

Belediye, şubelere bir tamim göndererek telefon muhaberatında azamî tasarrufa riayet edilmesini bildirmiştir. Telefon muhaberatı için bütçede 15 bin lira tahsisat konduğu için bu faslın mühim bir kısmı şimdiden sarfedilmiştir.

M. Yansen Belediyede

Şehircilik mütehassısı M. Yansen belediyeye gelerek vali ve belediye reisi Muhittin Beyle bir saattan fazla uzun bir mulâkat yapmıştır. İstanbul plânının yaptırılması M. Yansene havale edileceğine dair verilmiş bir karar yoktur. Belediye beynelmilel şehircilik mütehassısları arasında bir müsabaka açmağı muvafık bulmaktadır.

Gelen itfaiye mütehassısı değil

İstanbul itfaiyesi için bir mütehassısın şehrimize geldiği yazılmıştı. Öğendiğimize göre, böyle bir mütehassis gelmiş değildir. Gelen zat, yangın söndürmek için kullanılan bir nevi gaz yapan bir fabrikanın mümessilidir. Belediye filvaki bir itfaiye mütehassısı getirmeğe karar vermiş ve bütçeye bu hususta tahsisat konmuştur. Fakat henüz hiç bir mütehassısla mukavele yapılmış değildir. En son olarak tavsiye edilen Dresten şehri itfaiye kumandanı olan zatla muhabere yapılmaktadır.

Diştabipleri Kongresi

Gelecek ayın birinci günü açılıyor

Türk Diş tabipleri Cemiyetinin hazırladığı kongre 1-11-932 salı günü saat 14 te merasimle Darülfünun Konferans salonunda açılacaktır. İlk gün merasime hasredilmiştir. İkinci içtima ertesi günü saat 10 da Diş tababeti mektebinde olacak, sabah celsesine iki rapor okunup münakaşası yapılacaktır. Öğleden sonraki celse serbest mevzulara hasredilmiştir. Gerek Doktorlar, gerek Diş tabipleri tarafından kongre umumî kâtipliğie birçok tebliğat gönderilmiştir. Bu şerait altında Kongrenin dört gün surmesi ihtimal dahilindedir. Bu Kongre Birinci Millî Diş tababeti Kongresi olması hasebile Diştabipleri arasında büyük bir alâka uyandırmıştır. Anadoludan da birçok Diştabipleri Kongreye iştirak edeceklerdir.

Cemiyet Kongre münasebetile bir diştababeti sergisi de kâşat edecektir.

Sergi Diştababeti Mektebinde açıacaktır. Sergide Diştababetini alâkadar eden yenilikler teşhir edilecek, bir kısmında da müstahzarat sahipleri mallarını teşhir edeceklerdir. Sergiye iştirak arzusunu gösteren ticaret evlerinin Cemiyet veznedarı Mehmet Rifat Beye müracaat etmeleri lâzımdır.

Sergi esnasında cemiyet kongresistlerin şerefine bir tenezzüh tertip edecek hitamında da bir danslı yemek verecektir.

Feribot müzakeratı

Şirkeci ile Haydarpaşa arasında feribot tesisatı yapmak için Nafia Vekâletine tekliflerde bulunmuş olan İngiliz sermayedar grubu mümessili kolonel Barry dün akşam Ankara'ya gitmiştir.

Yeni İspanya sefiri *Ankaraya gitti*

İspanya sefiri M. Aristegui dün akşam refakatinde sefaret müsteşarı M. Ortega ve kâtip M. Fernandez bulunduğu halde An-

Seyyar sütçüler bir kıyafette olacak

Belediyenin de bir ta'kim fabrikası açmak tasavvuru var

Şehrin süt meselesi, gene günün belli başlı bir mevzuu halini almaktadır. Senelerden beri bu mesele arada bir tazelenir, günlerce mevzuu bahsolur; sonra unutulup gider. Bu sefer de sütcüler ve inekçiler cemiyeti, mahallelerde süt satıcıları miktarının, cemiyete yazılı olmıyanların da bu işle meşgul olmaları yüzünden arttığını görmüş kendi mensuplarına haki ceket giydirmeğe ve yakalarına ruhsatname numaralarını koydurmağa karar verdi. Hileli süt satanları cemiyet birincisinde ihtarla, tekerrüründe ruhsatnamelerini almakla cezalandıracaktır.

Ticaret Müdürlüğü de bu tedbiri tasvip etmiştir.

Diğer taraftan Belediye, bu işi öteden beri tetkik ederek ilk safhada inek ahırlarını ıslah ettirmiştir. Bundan sonra inek adedini, hergün istihsal edilebilen sütle şehirde istihlâk olunan süt mikdarlarını tetkik ettirmiştir. Neticede, istihsal edilen mikdardan 16 bin kusur kilo fazla süt istihsal edildiği neticesine varılmıştır. Krema ve kaymakaltı vesulu süt satışlarının bu farkı teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Belediye, bunun önüne geçmek için inek sahiplerne ne suretle sıhhî süt sağlabileceği, hayvanların ne surete sıhhî olarak beslenebileceği öğretilmek üzere kurslar açmak ve böylece, iyi süt istihsalini temine çalışmak gayesini takip etmekle beraber, perakende sütçülerin de tahdidi muvafık görülmektedir. Bu sayede, ayni işle hem daha az sütçü geçineceği için süt fiatleri de düşecektir.

Belediyenin, bundan başka bir de tâkim fabrikası vücude getirilmesi gayesi vardır. Bu fabrika için bir kaç ecnebi şirketin müracaatı bulunduğu gibi, bazı yerli müstahsillerinde aralarında birleşerek ayni gayeyi istihdaf eden teşebbüsleri mevcuttur. Belediye mehafilinde, bu noktada ketumiyet izhar edilmektedir.

Vilâyette

İskân Suiistimali

İdare heyetinin yarın tetkikata başlaması muhtemeldir

Vilâyet idare heyeti yarın toplanacaktır. Bu içtimada iskân suistimalinden maznun olanların evrakını tetkika başlıyacaktır.

Sıhhiye vekili kuduz müessesesini gezdi

Sıhhiye Vekili Dr. Refik Bey, dün Çapadaki kuduz hastanesini gezmiştir. Refik Beye müessese müdürü Dr. Zekâi Bey izahat vermiştir. Refik Bey müessesede gördüğü tekâmül ve intizamdan dolayı memnuniyetini izhar etmiştir.

Kongreden avdet

Viyanada sıhhî kongreye iştirak etmiş olan üroloğ Dr. Şemsettin Vehbi Bey şehrimize dönmüştür.

Müzede Yeni eserler

Erdekten dört kabartma heykel gönderildi

Geçenlerde Erdek civarında eski Kizikos harabelerindeki kıymetli kitabe ve heykellerden dört tanesi müzemize gelmiştir. Bunlardan ikisi milâttan üç asır evvele ait (Karyatit) denilen ve iki çıplak genç erkeği tasvir eden yüksek kabartma heykeldir. Bunlardan üzerinde bir ceylân derisi bulunanı bilhassa sanayii nefise tarihi itibarile çok kıymetli addedilmektedir.

Halkevi temsil şubesinde

Halkevi temsil şubesi 29 teşrinievvel Cümhuriyet bayramında büyük bir müsamere vermek üzere hazırlanmaktadır.

Kaçak sigara ve içkiler

Son günlerde muhtelif yerlerde yapılan aramalar neticesinde gene bir çok kaçakcılar yakalanmış, ihtisas mahkemesine verilmiştir.

Edirnekapıda Hüseyin efendinin ruhsatsız tütün sattığı anlaşılmış, dükkânında, 279 paket köylü sigarası müsadere edilmiştir. Beyoğlunda Nikola ef. nin dükkânında 240 kilo kaçak şarap bulunmuştur. Haydarpaşada Kemal Ef. den 117 paket tezkeresiz halk sigarası bulunmuştur. Beyoğlunda Yordan Ef. den bir kilo kaçak rakı, Cibalide Ahmet ef. den 850 defter kaçak sigara kâğıdı, Limon iskelesnde Mehmet ef.den 800 paket ruhsatiyesiz sigara, Kalyoncuda Madam Maridın bir kilo kaçak Yunan konyağı, Kasımpaşada Emrullah Ef. den 250 paket köylü sigarası, Anadolu fenerinde Ali Osman ef. den 100 paket halk sigarası, Tophanede Recep ef. den 350 paket halk sigarası, Kasımpaşada Hızır ef. den 116 paket köylü sigarası musadere edilmiştir.

Tütünler Satılacak

Fakat ortada henüz müsbet bir şey yoktur

Dünkü akşam refiklerimizden birinde bazı grupların bu seneki ve geçen senelerden mevcut stok tütünlerimizin hepsine iyi fiatle talip olduklarını yazmakta idi.

Bu hususta tahkikat yaptık. Piyasada bu böyle müsbet bir şey yoktur. Vakıa ecnebî tütün kumpanyaları müdür ve mümessillerinden bir çoğu bugünlerde şehrimizde bulunmaktadırlar. Fakat henüz kat'î bir netice veya müzakere yoktur.

Esasen bu sene tütün mahsulümüz çok az olduğundan hepsinin iyi fiatlerle satılacağından şüphe edilmemektedir.

Maarifte

Galatasaray ticaret birliği

Galatasaray ticaret ve bankacılık kısmı mezunları birliği cemiyet merkezlerini Glorya sineması üstündeki Lüksemburg apartımanına nakletmiştir.

Galatasaraylılar cemiyeti de merkezlerini yakında ayni binaya nakledeceklerdir.

Orta tedrisat müdürü geldi

Maarif vekâleti orta tedrisat umumî müdürü Fuat B. dün Ankaraya avdet etmiştir.

Fakültelerde dersler

Darülfünun fakültelerinde ve yüksek mekteplerde dünden itibaren derslere başlanmıştır. Yalnız Mülkiye mektebinde derslere yarın başlıyacaktır.

Talât Paşa Harp Mısıra döndü

Bir kaç günden beri İstanbulda bulunmakta olan Mısır Bankası idare meclisi reisi Talât Pş. Harp, dün Toros ekspresile ve Filistin yolu ile Mısır'a dönmüştür.

Tıp fakültesinde bir ihtifal

Tıp fakültesi talebesinden Mehmet B. bir kaç ay evvel hastalanmış ve Muğlaya ailesi nezdine gönderilmişti. Mehmet B. orada iki ay kadar yaşadıktan sonra vefat etmiştir. Dün fakültenin yeni sene tedrisatına başlaması münasebetile, fakülte müderris ve talebesi merhumun hatırasını bir ihtifal ile taziz etmişlerdir.

Mahkemelerde

Hırsız Dediği için..

Tabanca kullanan adamın davası bitti

Eşref oğlu Nazmi isminde bir genç mahallede vuku bulan bir hırsızlık meselesinin kendisine atfedilmesinden müteessir olmuş ve bu isnadı yapan Bekir oğlu Ali efendinin üzerine tabancasını boşaltmıştır.

Bekir oğlu Ali efendinin ağır surette yaralanması üzerine Nazmi efendi yakalanmış ve tevkif edilmiştir. Dün mevkufen ağırceza mahkemesinde cereyan eden muhakemesi neticesinde Nazminin Ali efendiye öldürmek kastıyla tabanca attığı anlaşılamamış ve sadece adiyen yaralamaktatan iki ay hapsine karar verilmiştir. Nazmi mahkûmiyet müddetini bitirdiği için tahliye edilmiştir.

Süleyman Tevfik B. yin geri kalan cezası

Neşriyat suçlarından mahkûm bulunan Yarın gazetesi mes'ul müdürü Süleyman Tevfik Beyin rahatsızlıklarının mahpusluğunun devamına mâni olduğuna dair tıbbî adlice bir rapor verilmişti.

Bu rapor vilâyete gönderilmiş vilâyette Süleyman Tevfik Beyin geri kalan cezalarının affı için bir mazbata tanzim etmiştir.

Bu mazbata ile Süleyman Tevfik Beyin mahkûmiyetine ait olan evrak adliye vekâletine gönderilmiştir.

Neşriyat davaları

Haber gazetesinde çıkan Çarpma üsulleri isimli hikâye hırsızlık ve yankesiciliği teşvik mahiyetinde görülmüş ve hikâye muharriri Hikmet Münir Beyle neşriyat müdürü Hasan Rasim Bey mahkemeye verilmişlerdi.

Dün ikinci cezada başlanan muhakeme neticesinde mahkeme bu hikâyeyi teşvik mahiyetinde görmemiş ve Hikmet Münir, Hasan Rasim Beylerin beraetine karar vermiştir.

Limon kıralının muhakemesi

Limon kralı Diyamandi efendinin muhakemesine ayın yirmi üçüncü pazar günü saat 10,30 da dokuzuncu ihtisas mahkemesinde başlanacaktır.

Ölüyü diri mi göstermişler?

Dün Ağırcezada şayanı dikkat bir davaya başlanılmıştır. Davanın suçluları Belediye temizlik işleri anbar memuru Muzaffer Beyle Fatma hanım isminde bir kadındır. Fatma hanım mahkemeye gelmemişti. Okunan istintak kararnamesine nazaran, suçlular Rabi'a Mesture isminde ölmüş bir kadını diri göstererek sahte mühür kazdırmak ve sahte fotoğraf yapıstırmak suretile sahte vekâleaname tanzim etmişlerdir. Muzaffer Bey kendisine atfedilen bu suçu ısrarla inkâr etmiştir. Muhakeme şahit celbi için başka bir güne kalmıştır.

Korna köyü Cinayeti

Korna köyünde çoban Mustafayı öldürmekten suçlu Salihin muhakemesine dün devam edilecekti. Fakat aranılan şahitlerden bir tanesi bulunamamıştı, muhakeme bunun için başka güne bırakıldı.

Çalışmak isteyen mahkûmlar

Mahkûmiyet müddetlerinin muayyen bir kısmını bitirip çalışmak için müracaat eden mahkûmların istidalarını tetkik edecek olan komisyon, İlâmat dairesi şefi Muhittin Beyin reisliği altında bu gün hapisanede toplanacaktır..

Mühim bir kaçakçılık davası

Gümrükte, sekizinci ihtisas mahkemesi çok mühim bir mevaddı iptidaiye kaçakçılığı meselesine vaziyet etmiştir.

Hadisenin maznunu Hayrik efendi isminde bir fabrikatördür. *8000 kilo miktarında ve mevaddı iptidaiye olarak aldığı karbonat dö sudu piyasaya çıkararak satmakla maznundur. Dün bu fabrikatörün muhakemesine mevkufen* [illegible]

Poliste

Ah, bu Çocuklar!

Hızla giden tramvaya atlamak isterken

Şehzadebaşında 13 yaşlarında Mardik isminde bir çocuk hızla geçmekte olan bir tramvaya atlamak isterken müvazenesini kaybederek düşmüştür.

Düşme neticesinde Mardiğin kafası kaldırımın kenarına çarparak yarılmış, dili kopmuş, dudağı iki parça olmuş, sağ ayağı kırılmıştır. Aldığı yaralardan bayılan çocuk hastahaneye kaldırılmıştır.

Esrarkeşler

Vefada Bozdağan kemerinde sabıkalı Recebin kulübesinde kabakla esrar içildiği haber alınmış ve ansızın kulübe basılarak Mehmet, Süleyman, Seyit Ali kabaklarla esrar içerlerken yakalanmışlardır.

Tramvay altında

Vefada İsmail Hakkı Beyin oğlu 4 yaşında Vehbi Şehzadebaşında 823 numaralı tramvay arabasının altında kalarak başından yaralanmış, Cerrahpaşa hastanesine yatırılmıştır.

Tüfekli çocuk

Yeşilköyde Çekmece köprüsünde oturan Bediçyan efendinin çocuğu 14 yaşlarında Edvart evden bulunan av tüfeğini alarak babasına ait tek namlulu ve dolu çeye çıkmış, bu sırada komşuları 14 yaşlarında Vangel ve 12 yaşlarında Karabet de gelmişler, üç çocuk bahçede oynamağa başlamışlardır.

Çocuklar bir müddet oynadıktan sonra tüfeği yere bırakıp şakalaşmağa, biribirlerine ayakkabı atmağa başlamışlardır.

Bu sırada atılan ayakkaplarından birisi yerden tüfeğin tetiğine çarpmış ve tüfek ateş almıştır. Çıkan saçmalar tüfeğin önünde bulunan Vangele isabet etmiştir.

Çocuk vücudunun muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralanmış, hastaneye kaldırılmıştır.

Otomobil kazası

Kasımpaşada berber Hakkının oğlu Reşada Tokatlıyan önünde Alman sefarethanesine ait otomobil çarpmış, hafif surette yaralanmıştır.

İki zorba

Fener polis merkezi Mehmet ve İbrahim isimlerinde iki kişiyi yakalamıştır.

Bunlar evvelki gece Fener caddesinde dolaşırlarken yoldan geçmekte olan Sara isminde bir genç kıza sataşmışlar, kız yüz vermeyince zorla üzerine atılıp tecavüzlerini artırmışlardır. .

Bu vaziyet karşısında Sara bağırmak istemiş, Mehmet ve İbrahim kızı sıkıştırarak sesini çıkarırsa öldüreceklerini söylemişlerdir.

Bu sırada polis devriyeleri yetişmişler ve bu iki zorbayı cürmü meşhut halinde yakalamışlardır. Zorbalar adliyeye verilmiştir.

Memnu tabanca

Eyüpte Gümüşsuyunda oturan Alibey köyüne tabi Sayaocağı korucusu Muhiddin'in üzerinde bir İngiliz beylik tabancasile 23 santimetre tulunde bir bıçak bulunarak müsadere edilmiştir.

Üç parmağı koptu

Galata'da Yemeneciler caddesinde Yervant Ef. nin kola fabrikasında amele Necmi, sağ elini makineye kaptırmış ve 3 parmağı kopmuştur.

Eli bıçaklı Nesim

Kuzguncuk'ta oturan kunduracı Yako, aralarında çıkan kavga neticesinde Ortaköylü Nesim tarafından çıçakla iki yerinden hafiçe yaralanmıştır. Nesim kaçarken yakalanmıştır.

Duvardan sokağa düştü

Üsküdar'da Ayazma'da Salâcik bahçesi duvarını yıkmakta olan ameleden Niyazi sokağa düşerek ellerinden ve ayaklarından yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Evde hırsız

İstiklâl caddesinde Kuru kahveci Mirtat,ın evine giren sabıkalı *Vangel cürmü meşhut halinde yakalanmış, üzerinde demir bir maymuncuk bulunmuştur. Vangel,* ayrıca memurine karşı tefevvühatta da bulunduğundan hak-

Milliyet

Asrın umdesi «MİLLİYET» tir.

16 T.EVVEL 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.
Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askeri rasat merkezinden verilen malûmata nazaran bugün hava az bulutlu, olacak ve rüzgâr şimal istikametlerden mütedil esecektir.

Dün tazyikî nesimî 762 milimetre, azamî hararet 25, asgari 15 derece idi.

FELEK

Buluşak - daya nak - abanak

(Vâ-Nû) arkadaşımız şu bir iki gündür türkçenin mahal ve âlet isimlerini bulmaya ve (Ak-ek) ilâve ederek yeni isimler yapmaya başladı. Böyle ehemmiyetli ve zengin bir mevzu buluşundan dolayı tebrik ederim. Ancak:

Bir şeye dikkat ettim. (Vâ-Nû) arkadaşımız bu yeni mekân ve âlet isimlerinde daha ziyade arapça ismi mekân ve ismi âletleri gözönüne getirerek onlara karşılık buluyor. Başka lisanın kaidesini esas olarak alıp ona göre türkçeden karşılık uydurmayı pek doğru bulmam. Meselâ (Hazreti Hüseyin) in makteli yerine (öldüreği) diyor. Buna lüzum görenlerden değilim. "Kerbelâ Hazreti (Hüseyin) in öldürüldüğü yerdir." dedik mi pürüzsüz, sade ve herkesin anlayacağı bir türkçe olur..

Kaldı ki; türkçede âlet ve yer isimleri yalnız (ak-ek) le de yapılıyor. fındık kıracağı, çekecek, yiyecek, içecek; yatacak gibi kelimelerde bu işi (cek ve cak) lâhikaları yapıyor.. Bazan da (ik - ık) lâhikası bu işi görüyor. Kesik, kırık, yıkık, çıkık; sıyrık gibi..

Binaenaleyh bu yeni kaideyi koyarken dikkat edeceğimiz noktalar:

A — Arapçada var diye yeni bir mekân veya âlet ismi icadına kalkmamalı ve yabancı bir dilin iştikak kaidesinin nüfuzu altına girmemeliyiz... Ne olur?.. demeyin! şive bozuluyor.

B — Türkçe iki kelime ile ifade edilen bir şeyi mutlaka tek kelime ile ifade edeceğim diye kelime icat etmeyelim.

C — Yeni âlet ve mekân isimlerini yaparken ak - ek mi yoksa cek - cak - ik - ık mı kullanılması lâzım geleceğini emsaline, fiilin asıl maddesinin son harfinin sesine, fena ses vermemesine bakarak tayin etmeliyiz.. Ve işte dil cemiyetinin Türk dilinin iştikakı hususundaki tetkikleri bize bunun mevcut veya mahsus kaidelerini meydana koyacaktır. Ben arkadaşımın fikrindeki ehemmiyeti kabul ederknen onda biraz acele gördüğümü de saklamıyorum.

Eveli yalnız sporcular idi.. Şimdi..

Vaktile, vaktile değil her zaman sporculara söylerlerdi:

— Canım! Dört buçuk kişisiniz! Bir türlü biribirinizle geçinemezsiniz!.. Şimdi gazeteler de spor çekişmesi lehülhamt azaldı... Lâkin.. Onun yerine - sanayicilerle Ticaret odası arasındaki vaveylâ - sanayi mi, ziraat mi davası..

Eczacılarla - depocular arasındaki satış macerası... Depolar halka satmalı mı, satmamalı mı?...

Daha sonra - yepyeni bir iş: Etibba odası, eczacıların reçetesiz ilâç vermelerinden dolayı müşteki.. Demek doktorlarla eczacılar arasında bir şekvâ!..

Çok şükür onlar da sporculara benzediler!. Ve artık yalnız sporcuları geçimsizlikte itham etmeyecekler!

Belediye ve mezarlıklar

Dikkat ettiniz mi?.. Belediye hangi mezarlığa el atsa birisi çıkıp:

— Yooo! Affedersiniz! Burası bizim ceddimizden kalma malımızdır... diyor. Haydi bir dava!.. İnsan bunları görünce İstanbulda ölü gömecek bir tek mezarlık olmadığına inanacağı geliyor...

Vaktile birisi bir memuriyet için ahbabı olan Şeyhülislâma müracaat eder ve her defasında:

— Ah! Biraz evvel gelseydin olurdu. Lâkin senden evvel falanı oraya tayin ettim! cevabını alırmış.. Adamcağız.. Nihayet açlık sevkiyle bir kadıyı evinde boğmuş ve koşarak şeyhülislâma gidip, yerini istemiş.. Şeyhülislâm tekrar:

— Ah! Biraz evvel gelseydin olurdu.. Demincek birini tayin ettim. Cevabını verince dayanamamış:

— Aman devletlim! Herifi beş dakika evvel ben öldürdüm. Nereden haber aldınız da başkasını tayin ettiniz? demiş.

Bana öyle geliyor ki; beledi ye bir halî araziye iki ölü gömdürüp ertesi günü orası benimdir dese karşısına gene bir takım mollalar, dava vekilleri, cemaatler, cemiyetler dikilip:

— Yoo! Burası bizim dedemizden kalma sütbesüt helâl malımızdır. diyeceklerdir.. Allah cümlemizi belediye malı mezarlık gibi kime ait olduğu bilinmez hale sokmasın.

FELEK

HİKÂYE

Bu akşam çıkalım

— *Fransızcadan* —

Akşam sofrasının hazırlandığı masanın kenarında Suzanne roman okuyarak kocasını bekliyordu:

— Ne kadar da geç kalıyor, diye düşündü, zavallı, işleri çok.. Bana daha iyi bakmak için öyle yoruluyor ki..

O sırada kapı çalındı.. Suzanne şen ve mes'ut birden fırladı, kapıdan giren kocasının kollarına atıldı.

— Çok geç kaldım, cicim, fakat kabahat bende değil! Chondieu beni bıraktı. Meseleyi de hallettik. Mecmuayı çıkaracak. O nidaresie bakacak. Ben de tahrir işlerine..

— Oh ne iyi! Ne iyi, ne iyi....

— Mecmua haftada bir çıkacak. İşi o kadar çok değil.. Bu günkü kazancımıza da birkaç şey ilâve edersek, daha rahat olmaz mı? Haydi şu işin şerefine bu akşam çıkalım. Yemeği de dışarıda yiyelim, ondan sonra ya bir tiyatroya ya bir bara gideriz.

— Ah, bara gidelim, daha iyi Fakat yemeği evde yesek te öyle çıksak ne olur?

— Hakkın var.. Yemeği evde yiyelim. Sen de acelesiz, rahat rahat giyinirsin.

Tekrar kucaklaştılar. Dört sene evvel evlenmişlerdi. Biribirlerini severek almışlardı. Şimdiye kadar aralarında bulut geçmemişti. Tam bir âhenk içinde mes'ut yaşayorlardı.

Hizmetçi kadın yemeği getirdi. Yediler, giyindiler, çıktılar. Gece yarısına kadar eğlendiler, Suzanne ve Andrè altıncı defa dansı bitirmişlerdi. Dipteki masalarına doğru gidiyorlardı. Suzanne kocasının önünde gidiyordu. Aralarında biraz mesafe vardı. Tam o sırada aralarından yüzleri boyalı iki kadın geçti. Bu kadınlardan biri Andrènin omuzuna dokundu:

— Bosuvar Şeri, dedi, nasılsın bakalım? Geçen geceyi unuttun mu? "Mavi Gül" de, nasıl eğlenmiştik..

Andrè sert bir cevap verdi:

— Ben sizi tanımayorum madam, rahat bırakınız rica ederim.

— Ah, erkek değil misiniz?

Bu sırada Suzanne geriye dönmüştü. Bu muhavereyi duydu. Kocası ile konuşan yüzü boyalı kadını gördü. O da Suzann'ı görmüştü:

— A, yanında kadın varmış, seni tanımamazlıktan gelmeli idim. Bir gaf yaptım, kusura bakma!

Yüzü boyalı kadın bir kahkaha savurarak, beraber geldiği kadının kolnua girdi. Nihayette bir masaya oturdular.

Andrè karısı ile masalarına oturduktan sonra:

— Deli mi, sarhos mu, nedir? dedi. Ben bu kadını ne gördüm, ne tanırım.

Fakat Suzanne kocasının kıpkırmızı kesildiğini farketmişti.

— Herhalde dediğin gibi olacak, dedi.

— Yahut ta müşteri arayor. Beni yalnız zannetti, takılmak istedi.

— Herhalde öyle olacak.

— Haydi cicim, biz bir şampanya içelim de, bu meseleyi unutalım. Zaten ehemmiyetsiz bir mesele..

Suzanne içini çekti:

— Evet, evet..

Fakat Suzanne kocasının kadehine boşalttığı şampayayı içmedi. Yüzü takallüs etmiş, gözleri gölgelenmişti Kocası da yan gözle karısının halini tarassut ediyordu. Nihayet:

— Canım, sen de tuhaf bir kadınsın, dedi, elin fahişesi mânasız bir lâf atmış. İnsan buna içlenir mi? Gördün ya sallana sallana yürüyordu. Kimbilir, nerede içmiş, sarhoş olmuş. Sus zy'ciğim, haydi gül biraz..

— Andrè, üzülme.. Bu meseleyi düşünmüyoum bile.. Şu dansı da oynayalım mı?

Orkestra yeni bir tangoya başlamıştı. Tango bittikten sonra genç kadın, yorulduğundan bahsetti:

— Haydi, artık gidelim, dedi.

Döndüler. Soyunup yattılar..

Sabah saat dörde doğru yatakta bir hıçkırık, bir hıçkırık.. Andrè hemen doğruldu:

— Ne o Suzanne, niçin ağlayorsun?..

Kalkıp elektriği yaktı.

— Ne oluyorsun Suzanne, bir şeyin mi var?

— Öğrenmek istiyorum. Bu kadın senin metresindi değil mi?

— Çıldırdın mı? Ben sana hiç ihanet eder miyim? Seni nasıl sevdiğimi bilirsin? Seni böyle bir fahişeye feda edecek kadar daha düşmedim..

— Ah, işte ben ondan korkuyorum.

— Suzy sana açıkçasını söyleyeyim mi? Chondie ile berabber mecmua meselesini konuşurken bir Amerikalı gazeteci geldi. Ahbabı imiş. Amerikalı -"eğlenelim" dedi. Chondieu "Mavi Gül" ü teklif etti. Ben de reddedemedim. Zaten mümkün mertebe erken kaçıp geldim. Fakat ne de olsa senin için geç idi.

— Eh, beni niçin oraya Mavi Güle götürmedin?

— Canım, ben de zaten oraya gitmek istemiyordum. Vaziyet öyle icap etti.

— Öyle ise neden bana oraya gittiğini söylemedin?

— Bilirim ki söylesem, canın sıkılacak. Uzun uzun başımın etini yiyeceksin. Doğrusunu söylemeğe lüzum görmedim

— Ah, sen yalancısın, yalancı! Bir daha sana inanmayacağım. Madem ki yalan söylüyorsun, demek ki orada kimbilir neler yaptın? Peki, bu gece neye kızardın? Onu söylesene..

— Kızardım, çünkü bu kadın "Mavi Gül"den bahsetti. Belki o gece beni orada görmüş olabilir. Sarhoş, budala karı, bu gece de beni görünce, kimbilir aklınca; beni her gecesini barlarda geçiren adam mı zannetti. Gelip takıldı. Sen de bunu ciddiye aldın..

— Yalan söylüyorsun. Ben sana artık inanmıyorum.

Andrè de bu sefer kabından taşacak oldu. Fakat kendini tuttu. Karısı gözleri yaş içinde, saçları darma dağınık, oyuncağı elinden alınan bir çocuğa benziyordu.

— Canım Suzanne çocuk olma! Elin fahişesine neden bu kadar ehemmiyet veriyorsun?.

Karısı cevap vermedi. Fakat Andrè şimdi dört seneden beri bilmediği, tanımadığı yeni bir Suzanne görüyordu. Bir küçük şüphe, karı kocayı ne kadar ayırmıştı yarabbi! Bir taraftan kadının şüphesi, bir traftan da kocasının haksızlığa isyan eden insanlara has asabîliği..

Tali bazan ne uğursuzdur. Hakikatte Andrè o gece kendisine lâf atan kadını ne görmüştü, ne tanıyordu.

Kari sütunu

Gazi grameri isteriz

Bir muallim okuyucumuz yazıyor: Osmanlıca fonetiği, morfolojisi, lehçesi, cümle dizileri, terkip şekilleri, cümlelerinin uzunluğu, vuzuhsuzluğu hülâsa grameri itibariyle öz dilin bünyesine uyan tek noktası yoktur.

Osmanlıca sefil ruhlara alet olan karışık pis şifreden başka bir şey değildir.

Viyanadan koğulan, Balkanlardan atılan, yurttaş ve soydaşlarımızla asırlarca kaynaştırmıyan, müterakki dilleri kolayca öğrenmemize mani olan, tercümelerde vuzuhsuzlukları yapan bilhassa Osmanlı grameridir. Dil işine Osmanlı gramerini temamen yıkmak gazi gramerinin ana hatlarını kurmakla başlamalıyız.

Gazi gramerinin çerçevesi hakkında fikirlerim:

Tarihin seyrine, zaferin hedefine, inkılabın hamlelerine, Cümhuriyet rejimine, soydaşlığa, Balkan birliğine, medeni ihtiyaçlara, müstakbel genişliğe, dilin öz bünyesine, doğurucu kabiliyetine, kucaklayıcı şefkatine bilhassa mevcut ve müterekki dillerin akışına uygun, dört bucaktan nur ve ışık alacak ve yavrularını birer birer bağrına basacak bir gramer yapmaktır ki ben ona Gazi grameri diyorum.

Gemide pusula ve dümen ne ise dil inkılâbındada gramer odur bozuk osmanlı gramerile enginlere açılamayız, enginlere açılmak için her şeyden evvel pusula lâzımdır.

Kamus geminin hamulesinden başka bir şey değildir. Hamulenin de faydasını zararlısını, iyisini kötüsünü, sağlamını çürüğünü tefrik ettirmek itibarile de başta en başta Gazi gramerinin lüzumu aşikâr değil mi? Tekrar ediyorum Gazi grameri isteriz. Hem çabuk isteriz. Kamus için iki sene hatta yirmi sene bekliyebiliriz, fakat gramer için iki ay değil iki hafta beklemekte güçtür.

İnkılâp verilecek kat'î ve nihaî kararları sabırsızlıkla bekliyor. İlk medeniyetle başlıyan türk dili Gazi grameri ile hedefini tayin edecek hızını alacak, yükselecek ve nihayet kemaline ulaşacaktır.

Beyoğlu 35 inci İlk mektep muallimlerinden
NURİ - UĞUZ

SİNEMALAR

Vaktinizi hoş geçirmek için
OPERA SİNEMASINDA
kemali muvaffakiyetle gösterilmekte olan meşhur komik
LESLİE FULLER'in sözlü ve şarkılı
Şeyhin Dostu
büyük komedisini gidip görünüz. İlâveten:
FOX halihazır dünya havadisleri ve Eduardo Bianco orkestrası

ARTİSTİK SİNEMASINDA
GITTA ALPAR ve GUSTAV FROHLICH
Saadet Şarkısı
Güzel filmlerinde muzafferane muvaffakiyetler kazanıyorlar.
Orkestrası: DASOS BELA

Bütün şehir halkı neşeyi tevlit ve âsâbı teskin eden
PARİS KIZI
operetinden bahsediyor.
GLORYA'da
kemali muvaffakiyetle devam etmektedir. Her akşam ve bugün 16,30 ve 18,30 matinelerinde GLORYA CAZ

ŞAİR ARTİST
Matmazel
Mary Dugan
Aşıkı zengin banker RİCE'i katletmekle ittiham edilerek aleyhine ikame edilen davaya önümüzdeki Perşembe akşamı başlanıyor.

Neşe - Zevk ve güzellik saçan
MAURİCE CHEVALİER ve JEANETTE MAC-DONALD

SENİNLE BİR SAAT
filminde «Aşk Resmi Geçidi» nin bile fevkindedirler.

ŞIK SINEMA
Bugünden itibaren
Meşhur tenor
Tino Patiera
ve sevimli komik
Armand Bernard
tarafından
HAYDUT AŞKI
tekmili Fransızça sözlü büyük opera filmi.

Bugün görmenize lâik film
ARİANE
GENÇ RUS KIZI
Hemen MAJİK sinemasına gidiniz.
İlâveten: Dünya haberleri.R.K.O.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu Darülbedayi Temsilleri
Suvare saat 21 - 30 Pazartesi Perşembe. Yazan: Musahip zade Celâl Bey.
HALK GECESİ

Darülbedayi müdiriyetinden:
Balet dersleri için talebe kabulü yakında kapanacaktır vücutları dansa müstait genç hanımların şimdiden her gün darülbedayide rejisöre müracaatları lâzımdır.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sirgortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız. Telefon: Beyoğlu 4886.

"Milliyet„ in edebî romanı: 16

ROMAN

Yazan: Falih Rıfkı

Gözlerinizi açıp bakınız da memleketi ne hale soktuğunuzu anlayınız.

"Bir de İstanbula gelmiş roman arıyorsunuz ha.. Roman siz, roman değil, Köroğlu destanı!"

Bu da bir delikanlı..

İmza orta mektep talebesinden Haydar: "Roman değil amma, benimkisi film... Geçenlerde "Mavi melek" e gitmiştik. Oradaki hocanın halini biliyorsunuz. Hani evvelâ sertte, sonra çocukların peşine düşüyor ve bir bar kadınına tuduğu için maskaraya dönüyor. Ondan sonra da mektepten çıkıyor.

"İki arkadaş düşündük, taşındık. Bizim hesap hocasını nasıl bu hale koyarız, diye! [illegible] kırdı.

"Derken hocanın iki resmini bulduk. Birini olduğu gibi yazı tahtasına yapıştırdık; altına da:

Taksimden numara kıran,

Yazdık. Öteki resmin kafasını koparıp bir dansöz resminin başının yerine ekledik; tahtanın karşı tarafına yapıştırdık. Altına da:

Maksimde numara yapan..

Diye yazdık. Hoş olmadı mı? Maksim'i ben buldum,

İskemlesine de üç iğne geçirdik.

"Efendim, o ne kızgınlık, o ne bağırış.. Kaleci ile hakemin kavgası gibi! Sildi, yırttı, bozdu, hiddetle iskemleye oturunca yüzü mosmor kesilip:

"Müdüre söylemiş amma, hiç biribirimizi haber verir miyiz?

"Şimdi ne düşünüyoruz, bilir misiniz? Hüseyinlerin bir ahretliği var. Yoluna çıkaracağız. Eğer bir bakacağı tutar da konuşursa, ya bir de âşık olursa...

"Bunları evde anlattım. Babam biraz surat astı amma, anam katıldı gülmekten!

"Fakat siz ahretliğe âşık olmuş gibi yazınız. Bir şey unuttum: Hoca esmercedir. İsmini "Kara melek" koyamazmısınız?"

Tehlikeli bir gaf...

Gazetelerde:

— Hayatınızda yaptığınız en büyük gaf hangisidir? Diye bir anket yapıldığını hatırlarım.

Eğer işadamı Ali Kasım Beye bundan sonra bu sual sorulursa, şimdi anlayacağınız gafı düşünerek dili- tutulacaktır.

Ali Kasım Bey roman mevzuunu İzmirdeki dayısına göndermiş olmalı, ki tehlikeli bir [illegible] na yazıp elden gönderdiği mektup bana geldi.

İsmini değiştirmeseydim, Ali Kasım Beyi hep tanıyacaktınız. Bu zat, ilk işlere bankalarla birlikte girişti. Sonra bankalar koydukları sermayeleri kurtarmak için, Ali Kasımın bin türlü oyunlarını düzeltmeğe mecbur kaldılar. Ali Kasımın ilk kazancı, bankaları kendi hesabına çalıştırarak ele geçirebildiği artıklardır.

Banka garp zekâsı, Ali Kasım şark kurnazıdır. Garp zekâsının ne kadar iğreti de olsa gene ahlâkı, saflığı, inanırlığı vardır. Şark kurnazlığı avucunda para sıcaklığı duyarak, kazanç nöbetine tutulduğu zaman hiç bir kanun, kaide, ahlâk, hesap kitap tanımaz. Ovayı orman, dağlığı düz, bataklığı nehir, denizi kara gibi satabilir. Sahte tapu, bahşiş, cinayet, şark kurnazının silâhları sayılmakla tükenmez. Ölüyü diri, diriyi ölü gösteren şeriat mahkemeleri daha düne kadar şark kurnazının adalet'i idi. Bu adaletin en büyük kanununun ismi hiyle olduğunu [illegible]

Şimdi mektubu okuyunuz:

* * *

"Gazetede senin tütün deposu yangını telgrafını okuduğumdan beri, heyecan geçirip duruyordum. Fakat gönderdiğim ecza en son icattı. İzmir jandarmasının değil, şeytanın aklına gelmez.

"Ben iflâs hazırlığını bitirdim. Son elli bin lirayı bu mektupla birlikte eniştem getirecektir. Evin ferağ muamelesinin tarihi söylediğin gibi düzeltilmiştir. Yazıhane defterlerini bir de muhasebeci Lûtfi ile baştanbaşa gözden geçirdik. Her şey tastammadır. Bildiğin münakasa işine eniştemi süreceğim. Zannederim daha emniyetlisini bulamayız.

"Bizim iflâs hem Hüseyin Beyin, hem de bankanın beynini alt üst edecek... İflâsın doğrusunu galiba onlar yapacaklar... Fakat kusur kimin? Krizi biz mi çıkardık, kontenjanı fiz mi uydurduk? Devlet bir daha nereden yol yaptıracak ta, biz de Lûtfiyi tekrar muhasebeci yaptıracağız da, o da Hüseyini kandıracak ta, münakasacı kazanacağız da..... [illegible]

Çektiğimizi düşündükçe, çekeceklere Allah şifalar versin, demekten başka bir şey bulamayorum. Bu yüzden vicdanım rahattır.

"Hüseyinmi karısına gelince, kocasının iflâsı en çok onu dokunacak. Kendisine karşı benim kalbimi biliyorsun, onun da bana karşı kaskatılığını! İflâs dokunacak amma, burnunu da kıracak. Deveran bu, onu da yumuşattığını göreceğiz. Menfaati de bundadır. Otomobilini bilmem amma, esvaplarını olsun eksiltmeyiz. Kocası kadar değilse de gene az çok sevmesini de bakmasını da biliriz. Eğer kulak kulağa kalacak olursanız, benim zayıflığımı söylemek fırsatını kaçırma!

"Yarın akşam gene Fahriye lerdeyiz. Bakalım, bir yeni numarası daha varmış.. Onun da kocasına bir iki poker seansı kaybetmeli imiş.. Ne yapalım, bu adamcağızın da bir iki ful, kare düzmesine göz yumacağız. Malının değeri kadar! Sen burada iken tanıştığımızın on bopluk kıymeti yoktu. İkide bir kâğıt değiştirtmemin sebebi de o idi. Yalnız kâğıt işaretlemek için güzel tırnak değil, insanı kâğıda baktırmayacak kadar alımlı surat ta olmalı...

"Eniştemden münakasadan bahsederken aklımdan çıktı: Dairedeki levazım müdürü çup atlamazın biridir, diyorlar. Müsteşar senin ahpabındır. Piyasada bu adamın eli uzunluğundan çok bahsedilmeğe başlandığını kulağına fısıldayamazmısın? Ankarayı bilirsin ya, titizliği, siniri gene pek üstündedir. Hele bir tüccar ve komisyoncu ahpapça bir şey söylerse, mahkeme kararı kadar hükmü olur."

* * *

Ertesi günkü gazetelerden birinde «Millî sanayiimize hizmet eden muhterem sermayedarlarımızdan» diye bir adamın beyanatı çıktı:

— Evet, diyor; daireden itiştiğiniz doğrudur. Sebebi mi? Kontenjan usulünü neden tenkit edeyim? Kontenjan bütün millî iktısadı korumak için yapılmıştır. Arada bizim gibi bir

(Devamı var)

SANAT

SAN'AT âleminde

Lâ edrî

Sivasta şair Ahmet Kutsi, küçük bir şiir kitabı neşretti. Hayranlıkla şiirlerini okuduğum Ahmet Kutsi'nin bu küçük risalesi etrafında edebiyat esnafı hemen çömelip ileri, geri söylenmeğe başladılar. Kitabın adından ve adedi tab'mdan bahsettiler. Kitabın ismindeki iddiadan, bir tevazuun ardında gizli olan gururdan dem vurdular. Fiatının yüz elli kuruş olmayıp elli kuruş olduğunu tashih ettiler. Velhasıl "Necip Fazılın mı, yoksa Ahmet Kütsi'nin mi?" Hangisinin daha büyük bir şair olduğunu mukayeseye kadar vardılar. Kimi kitabı hiç okumadığı halde ulu orta aleyhinde bulundu, kimi tek bir mısraını geride bırakmaksızın hasbetenbillah müdafiliğini yaptı. Ben ise kendimi edebî hükümlerini neşir ve ifşaya mezun ve salâhiyettar addetmediğim için bu kitabın kıymetinden bahsedememekle beraber şunu söyleyebilirim ki bu ileri geri münettik efendilerin bu kabil tenkitlerini hiç beğenmedim ve ayıptadım da.

Eseri san'atı bir tarafa bırakarak müessirinin ahlâk ve faziletini karıştırmak, dostluğunu, düşmanlığını araştırmak, san'atkârın nüfus tezkeresini, yaşını kaşını kurcalamak, bu garip tenkit tarzının yalnız bize mahsus hafifliklerden biri olduğuna şüphem yoktur.

Bir beyit parçasının etrafında "Nedim'indir! vasfındır! onun da değildir." gibi araştırmalar ve Nazımın, Kutsi'nin, Necibin arasında şiir müsabakaları yapanlar karşısında lâyemut bir Lâedrî'nin ölmez eserlerini hatırlatmak isterim. O Lâedri ki her güzel eserin gölgesinde gizlenmiş bir tevazu, her tevazuun şaheserini yaratmış bir şöhrettir.

Yalnız edebiyat sahasında değil, san'atın diğer şubelerinde de Lâedrî'ler gelmiş ki kitabı mukaddeslerin, şehnamelerin, divanların küf ve mürekkep kokan sahifelerinde yaldızlı izlerini bırakmış, onları ebediyetleştirmiştir.

Hilkatin elile kazılmış ebedilik mührünü altına bastıktan sonra fani ismini o şaheserin bir göşeciğine kaydetmek külfetini bile lüzumsuz gören minyatürcülerin bir çoğu lâedrîdir. Güzel eser, güzeldir. Ebeddir. Artık ebedileşen bu eserin fanî müessirile alâkası yoktur.

"Gör daima önünde esatiri evvelin
Gökten dehayi narı çalan kahramanını
Varsın bulunmasın bilecek nâmü şanını,,

* * *

Size Lâedrîden bir kaç mısra takdim edeyim:

"Bir kadın ağlıyor ay ışığında
Ay ağlıyor suyun kırışığında,
Bahçede siyah bir mendildir gece,
Yüzüm nemleniyor ona değince.

Bir başkasını ister misiniz? Buyurun:

"Sen bana, ben sana bakarken öyle
Bütün arzularım gözde toplanır.
Sen de isteğini gözünle söyle,
Bu dilden hislerin daha hoşlanır.

İşte bunlar ve daha başkaları, lâyemut bir Lâedrinin ölmez eseridir. Misallerimin fani sahibi Reşat Feyzidir. O Reşat Feyzi ki Lâedrînin muasırıdır.

Elif NACİ

Maskova'da şark müzesi sergisi

Moskova Şark medeniyeti müzesi yakında, Sovyet şarkının geçmişteki ve bugünkü vaziyetine ait bir sergi açacaktır. Müzenin yakın - şark ve uzak - şark salonlarında ise güzel san'atlara ve dinî eserlere ait kolleksiyonlar bulunmaktadır. Halılar - salonu ise çok enteresan olacaktır. Burada şarkın el tezgâhları sanayiinin tarih ve muvaffakıyetleri gösterilecektir.

Müze ilk defa olarak 12 ve 13 üncü asırlara ait İran çini imal san'atını ve 15-16 ncı asırlara ait Türk - İran dokumalarını, İran saray san'atı nümunelerini, İranın Feodalizme devirlerine ait yazılar. 15-16 ncı asırlara ait minyatürler, Sadi, Pizami ve sairenin el yazıları gösterilecektir.

Serginin hususî salonu ise Türkiye, İran, Japonya ve Çinde yapılan inkılâp hareketlerine tahsis edilmiştir.

Edebî mubahase

Ey musiki bilgiçleri!

Siz de işe başlayın bakalım!

Dil inkılâbından sonra sıra musikide..

Kurultayda kararı verdik. En geri fikirli ilim, fen adamlarını imana getirdik. Doktorlar artık (Hicabı haciz), (Batnı eymen) kullanmayacaklar.

Fen adamları bundan sonra (Müsellesi mütesaviyüssakeyn) diye ukalâlık etmeyecekler.

(Riyaziyatı âliye) yüksek hesap oluyor.

Bakınız radyoda bile her akşam elli kerre tekrar edilen (beş dakika fasıla) nakaratını (beş dakika ara) ya çevirdiler..

Biz gazeteciler ise bu işin en eski amelesiyiz. Kullandığımız arapça, acemce kelimeler ancak şimdilik karşılığı olmayan kelimelerdir.

Şu halde bu işte sonda kalan siz oluyorsunuz. Bugün sizin ne sesinize, yayınıza, ne mızrabınıza ne de (dümtek) inize lâf söyleyecek değiliz. Yalnız bu inkılâpta sizden beklediğimiz hizmeti hatırlatacağız.

Edebiyat, musiki, ilim, fen biribirinden ayrılmaz. Hepsi bir cemiyetin temel taşlarıdır. Bu taşlardan birinin çarpulması ötekileri de aksatır.

Sizi kendimizden ayıramayız. Dört tekerlek bir yolda işlemezse araba sakatlanır.

Şu halde hâlâ yolunu bulmayan musikimiz de biraz derlenip toplanmalıdır.

Sizden beklediğimiz hizmet bizim yapacağımız işten daha büyüktür. Bunu size öğretmeğe ve hattâ söylemeğe de lüzum yok. Fakat içinizde her meslekte olduğu gibi bazı hamervahlar bulunduğu için onlar daima geri kalır. Tapon piriyol saatlere benzeyen kafalarını törpülemek lâzım.. Haydi siz de bir gayrete gelin. Fen adamlarına yakışır bir celâdet gösterin.

Ne yapacaksınız?

İşin ilim, fen, ıstılah taraflarını bizden iyi bilirsiniz. Fakat biz de halkın sizden ne istediğini gazeteci sıfatile şöyle yazı verelim.

Musikide ne yapacaksınız.

Her şeyden evvel **san'at** namına, zevk namına şu (**gazel**) ciliğe bir nihayet verin..

Radyoda bile yer bulan **bu** kötü âdet artık bırakılmalıdır. Halbuki eskiden radyoda bir iki erkek avaz avaz bağırırken şimdi bir de gazel okuyan kadın türedi. Hem de ne gazel. Car car bağıran, güfteyi besteye uyduramadan ciyak ciyak haykıran bir ses.. İyi ki bu okuyanların yüzünü görmüyoruz. Maazallah onların bir de ellerini şakaklarına koyup yaradana sığınarak ıkındıklarını görsek ıztırabımızdan öleceğiz.

Eski hânendeler okurken topuklarını altlarına koyar öyle bağırırlarmış. Şimdikiler ne yapıyorlar bilmem.

Maksat şu beye, şu hanıma lâf söylemek değil. İşin temeli gazelciliktir. Buna paydos demeli.

Sonra sazla taksim modasına da bir nihayet verilse fena olmaz. San'atine güvenen beste yapar. Notaya geçirir, kudreti derecesinde meşhur olur. Coşmak isteyen için her sanatın mevzuu geniştir. Muharrir de kendine güvendiği kadar roman yazar, hikâye yazar, makale yazar. Musiki ile ülfeti olan ve bunu meslek yapan da şarkı yapar, serenad yapar, opera yapar, operet yapar; romans yapar velhasıl musikinin irili, ufaklı her parçasında her telden çalar. Fakat bütün bunlar kitaba, ölçüye, notaya göre olur. Öyle mızrabını alıp yâhey diye tıkırdatmak, yayına yapışıp aman aman diye cızdatmak, bunlar musikinin dizlerde dümtek vurulup usul öğrenildiği cahiliyet zamanından kalmış bid'atler olsa gerek. Daha sonra:

Şu şarkı besteleri ve güftelerî için de bir taze yol açılsa fena olmaz sanırım.

Bizim musikinin teknik kısmına ait kırk sahifelik bir eser yoktur. Fakat (Şarkı mecmuası) diye ortaya çıkan kitaplardan musiki ile alâkam olmadığı halde yalnız benim kütüphanemde üç büyük cilt var ki her biri üç parmak kalınlığındadır. (Hicaz faslı) diye bir şarkı kümesi var, yalnız fihristi iki büyük sahife tutuyor. Bunları bırakalım, eskidir. Fakat son zamanlarda öyle şarkılar türedi öyle şarkı yapanlar peyda oldu ki yeni güfteler yetmiyormuş gibi eskiden bestelenmiş, hem de pek güzel bestelenmiş güfteleri bile tekrar bestelemeğe kalkanlar var. Bunlardan biri hatırıma geldi.

Galiba Şevki Bey merhumun:

Affeyle suçum ey gülü ter
bâşıma kakma

Diye Hicazdan bestelediği ve çok güzel bestelediği güfteyi tamburî Refik Bey bir daha bestelemiş. Galiba başka makamdan bestelemiş, fakat ne olsa aslını bilen yenisini dinleyince o kadar fena buluyor ki!

Bu da bir şey değil..

Şimdi artık koltuk meyhanelerde sarhoşlara keyif veren ve belediye tarafından (çalgıcı esnafı) diye ellerine tezkere verilen zevata da bir bestekârlık merakıdır sardı. Gene bu sütunlarda evvelce yazdığım gibi musikinin edebiyatla olan sıkı alâkasını bilmeyen, edebiyatı değil, türkçeyi bile bilmeyen bu muhterem zatların lüzumsuz zahmetlerine artık nihayet vermeli. Bunlar diledikleri kadar şarkı yapadursunlar, fakat bu şarkıları yaptıkları yerlerin yani rakı âlemlerinin hududundan çıkarmamalı. Hele (radyo) gibi ağzı çok hassas kulaklara kadar yaklaşan, Avrupa merkezlerine kadar dolaşan bir yere sokmamalı.

Radyo şirketi Türk dili inkılâbını halka dinletti. Ve hattâ kendi dilini bile bu inkılâba göre **değiştirdi. Fakat şimdi halk** ondan **Türk diline**, Türk edebiyatına, **Türk irfanına** lâyik bir musiki **bekliyor.**

(Kurultay) da verdiğimiz karar bütün **hükûmet müessese**lerince kabul **edilmiştir. Bunu** Başvekil namına **Maarif vekil**inin ağzından işittik. **Şu halde** musiki erbabı ve radyo **şirketi** de bu işteki vazifelerine **derhal** başlamalıdırlar. Bunu rica etmek hakkımızdır.

Burhan CAHİT

Falguier'in Yüzüncü Senesi

Heykeltraş Falguier 1832 senesi eylûlünün 25 inci günü Toulouse'da doğmuştur. 1859 da büyük Roma mükâfatını almıştır. 1882 de enstitüye âza olmuş 18 nisan 1900 de vefat etmiştir. Heykeltraşlığı kendisine kâfi görmiyerek 40 yaşında da resme çalışmağa başlamış. Çok ateşli bir san'atkâr olarak tanınan Falguier (1873) sallarında yalnız heykel değil kuvvetli bazı tablolar da teşhir etmiştir. Bunlardan güreşçiler ismindeki tablosile 1875 ikinci bir madalya daha almıştır. Belli başlı tabloları arasında Habil ile **Kabil 1876**, Senjan Batist'in **kafasının** kesilmesi 1877, bir **boğanın** öldürülmesi 1881 ve **sairedir.** Heykel eserleri meyanında **bilhassa** Tezenin çocukluğu 1857, horoz kavgasında **galip 1864**, hiristiyan mazlum Tarcinus 1867 —şeref madalyası almıştır— Ophelie, avcı Nymphe, Diane, Mısırlı rakkase, bulunmaktadır. Bilhassa heykel eserleri arasında Asya ihtilâlinin galebesi adlı grup en çok şöhret bulmuştur.

Ki bunun alçıdan büyük bir kabartması, Etuvaldeki zafer âbidesinin üzerine konmuştur.

1881 den 1886 ya kadar orada kalmıştır.

Edebiyat

Bir kitap

Nahit Sırrı Bey okuyan bir genç muharrirdir. Okuduğunu iyi anlamış diye, hüküm verebiliriz, çünkü bize anlattığı şeylerde muvaffak oluyor.

Son zamanlarda neşrettiği "Edebiyat ve san'at bahisleri,, isimli, içinde dört güzel metodu toplayan küçük kitabı, onun kritik yazılarını san'at telâkkilerini teşhir eden bir fikir sergisi halindedir. Bu sergiyi görenler, Nahit Sırrı'nın bütün eserlerini görmüş olmazlar, çünkü kitabın hacmi çok küçüktür. Fakat muharririn neler teşhir edebileceği hakkında bir kanaat edinirler. Kitabın birinci yazısını teşkil eden "Seyahat edebiyatı hakkında,, isimli makale Roland Dorgelès'in seyahat edebiyatı nev'indeki edebî tertip kudretini izah etmekle kalmıyor, alelumum seyahat edebiyatının mana ve şümulüne dair ihatalı görüş ve anlayışlar ortaya koyuyor. Şümulün tazammunla makûs şekilde düşünülmesi lâzimgeldiğini bilen Nahit Sırrı Bey, bize, bu edebî nev'e hangi eserlerin girebileceğini muvaffakıyetle izah ediyor. Makalede, Türk edebiyatının bu nev'e girebilen eserleri hakkında da fikir ediniyoruz. Bu yazıda muhakkak bir kusur aranmak lâzimgelirse, son tarafta, esas mevzuu izah için getirilen misallerde, şahsî hatıralara fazla yer verilmiştir, denebilir.

Kitabın ikinci yazısı olan "Edebiyatta başka san'atler,, isimli makale de gayet kuvvetli bir görüş mahsulüdür. Fakat ben, bu makalenin serlevhasını "Edebiyatta resim san'ati,, diye değiştirilmesi taraftarıyım. Çünkü Nahit Sırrı Bey bize daha ziyade resmin mevki ve rolünü anlatıyor. Belki ben yanılıyorum; ihtimal ki muharrir bu umumî isim altında yazacağı diğer makalelerinde edebiyatta bütün güzel san'atlerin rollerini izah edecektir. Muharrir bunu yaparsa, hakikaten san'at ve fikir hayatımıza büyük hizmet etmiş olur.

"Temsil san'atinde heyecanlar,, ismini taşıyan kitabın üçüncü parçası, san'atkâr eserin de hayatın ayni mi olmalı, gibi mühim bir davanın tahliline hasredilmiştir. Bu meselede aktörün vaziyeti nedir, Nahit Sırrı Bey bunu çok güzel anlatabilmiştir. Fotografla resmin farkı, sahnedeki katille, kaldırım üstündeki katilin farkı bu yazıda iyi ifade edilmiştir.

Kitabın son parçasını teşkil eden "Tenkit ve münakkide dair,, isimli makale münakkidin kim olduğunu, tenkidin hangi nevi yazılara denilebileceğini izah ediyor. Bu makale hakkında ben fikrimi söylemiyeceğim. Herkes okusun, doğru bulduğu taraflara hak versin.

Nahit Sırrı Beyin bu çok güzel ve istifadeli kitabını karilerime tavsiye derim.

Reşat FEYZİ

San'at yolunda birleşen fikirler

İyi fikirler iyi tecrübelerden doğarlar
Leonard de Vinci

Fransadan tahsilden avdet ettiğimiz zaman İstanbulda ressam olarak tanıdığımız bir çok arkadaşlar vardı. Babıâli divanı hümayunu evrak kalemi hülefasından, maliye nezareti celilesi muhasebatı umumiye bilmem ne kaleminden harbiye, bahriye, adliye velhasıl bir çok devairi resmiye mensuplarından mürekkep bir vatandaş zümresi ki bütün bu beyler efendiler hep ressam hep sanayii nefise mezunları idiler.. Ressamlık denilen fırça ve boyaya açık bir lisanla derin şiirler söyletebilen meslek öyle sadece tahsil senelerile kazanılır bir meslek değildir; esasen bir mektep mezunu olmak bir muallimin terbiyei ilmiyesi altında yetişmek ayni kabiliyetleri temin edemiyeceği düşünülünce falanca atelyede filânca profesörün nezareti altında çalışanların da ayni seviyeye yetişemiyeceği şüphesizdir. Ben ressamlığı bütün ilim ve fen tahsillerinden daha açık, daha kat'i delillerle kendini gösteren bir meslek olarak tanırım. Onu bedii terbiye almış nazarlar ilk muayene ve tetkikte derhal seçer ayırırlar. Daha açıkçası ressamlar, bir ağacın meyvaları gibi eserlerinin cesametile değil hassasiyetleri ve o hassasiyeti ifadedeki talentleri ile tefrik ve temyiz edilirler.

İstanbul sanayii nefisesinden diploma kazanarak ressam unvanını haiz olan arkadaşlar meyanında ve métier kalan itibarile kendini göstermişler yok değildi. İçlerinde sönmez bir aşkı san'atla çalışanlar, Avrupayı görmedikleri halde Avrupada eserlerini tanıttıran ve madalya kazananlar bile mevcuttu. Eserlerini meydana çıkarmak istemiyenler de —en doğru bir tabirle— kudretlerinin san'at yollarında uzun yorgunluklara müsait olmadığını itiraf edenlerdi, bu vatandaşlar resmi vazifelerinin meşgaleleri içinde resim san'atını ancak bedii ihtiyaçlarını tatmin eden güzel bir vasıta olarak sevebilmişler ve olduk ça da çalışmış öğrenmişlerdi. Dede Efendi merhumun en güzel bestelerini hafızasında saklayan kalem müdürleri, kemençeyi parmaklarının maharetli nüvazişleri asabî tazyikleri altında inleten ve ağlatan mümeyiz beyler, Nabinin muhrik, lâhutî nalelerini nefesleri ile ifşa ettiren hafız efendiler nasıl bu güzel sıfatların mihveri olmaktan bir zevk duymuş hakiki mesleklerini muhafaza etmişlerse bizim İstanbul resamlarının ekseriyeti de böyle idi. Şimdi memlekette iki san'atkâr sınıfı mevcuttu. Biri etliye sütlüye karışmadan müçtenip amatörler sınıfı, biri Fransanın feyizli muhitinden aldığı san'at heyecanlarile memleketin irfan sahasında bir varlığın meydana çıkarılmasını isteyenler: Yani biri muhafazakâr conservateur, biri san'atta inkılâp isteyen Revolutionnaire'ler.. Sanayii nefise mezunları zümresinden bir iki arkadaştan maada diğer zatlardan san'at harekâtı beklemek beyhude idi. Ne yapmalı idi? Hamdi Bey vefat etmişti. Avrupaya tahsile gönderdiği vatan evlâtlarının avdetini görememişti; biraderi muhteremleri Halil Beyefendi son vazifei murafperverane sini yapmış sanayii nefise mektebini eski ellerden kurtararak Çallıya, Hikmete, Fehimana tevdi etmişti. Türk gençliği eski Türk gençleri değildi, mektep eski sanayii nefise mektebi olmaktan kurtarılmıştı.. Genç istidatları senelerce sa'bülmürur patikalarda dolaştırarak gayretlerini inkisara uğratan san'at rehberleri yerine en doğru terakki şehrahlarını gösteren kıymetli mürşitler kaim olmuştu. San'at bir kaç sene zarfında hakiki intikametini almış resim muhittte ehemmiyetli bir rağbet kazanmıştı. Türk gençleri içinde san'at aşkını duyan ruhlar Çallının, Hikmetin atelyesine toplanmışlar, Türk kızları Fehimanın etrafında güzel bir halei gayret vücude getirmişler çalışıyorlar, zinde ve pürheyecan bir mesaile çalışıyorlardı. Şimdi iş kendi kendine tezahür etmişti, bunu eski sanayii nefise mektebi yapamamıştı. Bir memlekette çalışıldığı işitilmeğe başlayan bir sanatın sade hikâyei terakkiyatını dinletmek hiç bir faide vermezdi. Resim şöyledir, ressamlık böyledir, garpte şöyle olmuş, bizde böyle oluyor diyeçene çalmaktan birşey çıkmazdı, resim sanatının nasıl bir san'at olduğunu Avrupadaki derecei kıymetini, san'atkârın mertebei bülendini garbı gören gezen zenginlerimiz gazetelerini, mecmualarını, kitaplarını okuyan tetkik eden münevverlerimiz an'anesile görmüş okumuş öğrenmişlerdi. Böyle malûmatlı bir mevcudiyete karşı bizim bir şey söylemeğe hakkımız yoktu. Bizim ancak bir vazifemiz vardı, bu vazife herkesin beklediği ve göremediği bir şeydi. Bizde resim san'atı ve ressamlar...

Birgün bu mesele üzerinde bir kaç arkadaş toplanmış görüşüyorduk. Eski Sanayii Nefise mektebi ile yenisini mükayese ederek geçmiş senelerin acı hâtıralarını yâdediyorduk. Beyoğlunda bir zamanlar resim sergisi açılmıştı. Zonarolar, Valeriler, Varniyeler bir çok tablolar teşhir etmişlerdi. Bu sergide Türk namına Halil Paşadan başka kimse görünmemişti. Bu neden idi? Bunun sebeplerini araştırıyorduk. Resim mektebi olan bir memlekette tabiatile bir resim sergisi doğacaktı. Bu bir ihtiyaçtı: San'at harekâtının ilk cereyanlar takip ettiği ancak orada görülecekti. Semereli kudretler orada anlaşılacaktı. Gençlikte meknuz san'at aşkı oradan alacağı zevk ve ilhamla canlanacaktı. Gerçi bir sergi doğmuştu, fakat Türk değildi. O, vatanın küçük büyük istidatlarını düşünen, san'ati tamim ve himaye etmek gayesini gözeten bir meşher olmaktan pek uzaktı. Beyoğlu sergisi üç dört ihtikâr düşkününün açtığı bir pazardı, hususî menfaatler alış veriş yapan bir sarraf müessese idi. Kendi emteasının sürümünü düşünen fabrikatörler sergisi idi. Başka ne olabilirdi?

İşte bu hasbühal san'at yollarında ehemmiyetli bir hâdisei tarihiye gibi dimağların dehlizlerinden ayni şikâyetle birden bire fırlamıştı.

Fikir doğmuştu, sergi yapılmalı deniliyordu. Fakat bu teşebbüs fikrinin doğmasından ne çıkardı. Sergi yapmak, dükkân açmak demek değildi, sermayeden zarar görünce işten çekilmeğe benzemezdi. Bugün iştiraki vazife bilerek hay hay diyenler yarın küçük bir zararı mânevî yüzünden adam sen de diye ayrılınca ne olacaktı? Beyoğlu sergisi bizim değildi demek hararetli sözlerle beğenmemek, hicvetmek kolaydı. Fakat yapılacak iş kolay değildi ve kolay görülmemeli idi, bu işi ehemmiyetli bir şeydi; bu bir şey ya bin şey olacak, ya hiç bir şey olmayacaktı. Bir fidan dikmek isteniyordu. Onu bin ihtimamla dikmek gene kâfi değildi. Toprağının kuvvei gıdaiyesini şusunu, busunu düşünmek büyütmek, yetiştirmek, dallı budaklı semereli bir hale gelebilmesi için bıkmamak uğraşmak vardı. Bakalım bu noktada diğer arkadaşlar neler düşünüyorlardı. Onları da yoklamalı fikirlerini almalı idi. Çünkü, san'at âleminde müvazi giden fikirler bir noktada birleşemeyen hatlara benzerdi. Hakiki san'at duyguları taşıyanlar bir gayede birleşmeyince hakiki tesanüt vücude gelemezdi, karar vermiştik. Avrupada tahsil eden bütün arkadaşları, Sanayii Nefise mezunlarının tanılmış simalarını toplayacak, istişare edecektik. Bu maksatla bir içtima tertip ettik. Şehza debaşının Vezneciler kısmında o zamanlar (Zühal) isminde büyük bir kırtasiye mağazası vardı. Sahibi resmi ve ressamları seven çok münevver bir zattı. Onun büyük salonuna tanılan ressamları davet ettik, toplandık, uzun uzadıya sergi meselesini görüştük. Bu görüşme biribirimizin emel ve arzularının, düşünce ve hislerimizin mektumiyetini tagyir eden güzel ve faydalı bir temas olmuştu. Ben kendi hesabıma hayatta geçirdiğim günler içinde o günkü kadar dakikadan seri, fakat seneleden daha tecrübe bahş saatler geçirdiğimi hatırlamıyorum.

Akşam olmuştu. Pencerenin karşısındaki dükkânların üstünden yükselen şimdiki Fen fakültesi bulutsuz bir semanın pembe fonu üzerinde lâciverdî vetafsilâtsız kütlesiyle nazarlarımı işgal ederken müzakere hitama ermiş, bütün fikirler iki muhalif reye karşı serginin elzemiyetinde takarrür etmitşi. Müessisler tesbit edili yordu. Çallı İbrahim, Fehiman, Hikmet Ruhi, Sami, Şevket.... Azalar Halil Paşa, Namık İsmail Bey, Ressam Mehmet Ali Bey Lâga ilâh.

Muhalifler kimlerdi? Ve neye muhalefet göstermişlerdi? Senelerce birlikte çalıştıkları beraber etübiyen hayatı geçirdikleri arkadaşlarının fikrine ademi iştiraklerine sebep ne idi. Ben fazla teşrihata girmeden kısaca söylemek isterim: Arkadaşlarımızdan ressam Avni Lifij merhum, gayet ciddî vakur bir gençti. Kanaatine muvafık görmediği bir şeyi ona beğendirmek kabul ettirmek gayri mümkündü. Sergi fikri kanaati ne mugayir bir fikirdi. O, memleketin seviyesi daha böyle bir şeye müsait değildir. Beyhude uğraşamam, beni mazur görünüz demişti ve başka uzun bir mütalea beyan etmemişti: Diğer muteriz dostumuz ki, halim, mihmannüvaz bir arkadaş, bir dost olarak tanıldığı halde o da sergi meselesini neticesi sıfıra müncer bir mesele olarak kabul etmişti. Fazla olarak uzun mütalealar da beyan etmişti: Bu bir içtihattı, içtihat mukaddes olabilirdi, mukaddes içtihatlar karanlık enginlerde selâmet yollarını gösteren ziya âbidelerine benzemeli idi. Yoksa yürümek isteyen bir fikri yolundan alıkoyacak nursuz, ümitsiz yollar gösterecek düşüncelere içtihat denemezdi. Merhum ressam Ruhi B. safsaf, asabî bir zattı. Onun memleket, millet, san'at kelimelerini tekrardan zevk alan bir lisanı vardı. O kendine mahsus bu asabî lisanile devam ederek sözlerini memleket, millet, san'at böyle gayritabii düşüncelerle fazla bekleyemez. Biz bu işte devam edecegiz. Pes milliyet insanlar yapamadıkları şeylerin yapıldığını görmek istemezler." cümlesile bitirmişti. Ressam Ali Sami Bey bu içtimada bulunmamıştı, hiç şüphesiz pusularında büyük istifadeler tarassudile meşgul oluyorlardı. Kendilerine malûmat verilip verilmediğini pek iyi hatırlamıyorsam da isimlerinin arkadaşları tarafından hiç zikredildiğini işitmediğimi gayet iyi tahattur ediyorum.

Ressam
M. Sami

Tiyatro

Shakespeare Zamanında Dekor

Shakespeare zamanında dekor olmadığını söylerler. Şimdiye kadar bu tiyatro üstadının yazdığı eserlerin daima dekorsuz olarak sahneye konulduğu zannedilirdi.

Temsil başladığı zaman sağ veya sol tarafta bir direğe asılan levha meselâ orada bir şato olduğunu işaret eder, nihayette duvara çakılı diğer bir levha da orasının deniz veya orman olması lâzımgeldiğini haber verirmiş.

Halbuki İngiltere kraliçesi Elisabeth'in bugün ele geçen hesap defterleri Shakespeare trupu saraya davet edildiği zaman temsiller için ne kadar para sarfedildiğini bütün tafsilâtile göstermektedir. Bu tafsilâttan anlayoruz ki Shakespeare temsil heyeti halkın karşısına çıktığı zaman pek sathî dekorlar, işaretli levhalarla iktifa ediyor, fakat saraya davet edildiği zaman da temsil için icap eden zengin dekorları en ince teferrüatına kadar buluyordu.

Shakespeare'in takdirkârları sayesinde bugün meydana çıkan bu hesap defterlerinde dekorlar ve teferrüat için sarfedilen paralar, aktörlere verilen gündelikler mufassal listeler halinde sösterilmektedir. Meselâ bu listelerin birinde Hamlet'in temsili esnasında mehtaplı bir gece göstermek için satın alınan tenvir malzemesine ait hesaplara tesadüf edilmektedir. Son posta ile gelen Avrupa gazetelerinin birinde bu söyledik lerime ilâve edilecek son derecede şayanı dikkat bazı yazılar vardır.

Floransa darülfununundaki İngiliz edebiyatı müderrisi M. Glan Giordano Orsini isminde bir zat Padu şehrinin kütüphanesinde Shakespeare devrine ait bazı vesikalar bulmuştur.

Bu meyanda o devirde yaşayan ve Conte d'hiver, Macbeth, gibi piyeslerde rol almış olan bir tiyatro müdürüne ait el yazısı evrakta şimdi isimleri tamamile unutulmuş bir kaç meşhur aktörün isimleri vardır.

Padu kütüphanesinde meydana çıkan evrak arasında Shakespeare'in henüz sahneye atıldığı devirlerde yaşayan bir rejisörün zıya tesirleri, kolis dekoduları ve dekorlara ait bazı teferüat hakkında kaydettiği mülâhazalı notlar ele geçmiştir.

Yine bu rejisörün yazıların da devrin aktörleri hakkında yürütülen mütalealar, piyeslerden çıkarılan sahneler hakkında da malûmat vardır.

300 sene evvel bir rejisörün elile yazılmış olan bu notlar Shakespeare devrindeki tiyatro hakkında bugüne kadar toplanmış olan malûmatı zenginleştirmekte, onları yeni bir ışıkla aydınlatmaktadır.

M. FERİDUN

Muhabir mektubu

Biga çok güzel bir şehir Amma!

Bütün imar faaliyetleri içinde lokantaları bakımsız.

Bigadan bir manzara ve yeni kurulan köprü

BİGA: Çanakkale vilâyetinin en büyük ve en mühim kazası Bigadır. İki nahiyesi ve 250 den fazla köyü vardır. Burasını geçen seneden daha farklı buldum. Sahilden kasabaya kadar olan şose kâmilen tamir olunmuş, şehirdeki derenin üzerine şık bir köprü yapılmıştır. Köylerde dokuz mektebin inşasına başlanmış ve merkezi kazada da büyük bir mektep inşası ve bir de orta mektep açılması takarrür eylemiştir.

KAYMAKAM ALİ RIZA B.

Buraya kudretli bir kaymakam gönderilmiştir. Askerî kaymakamlığından mütekait bulunan bu zat kazanın mihveri icraatı ve e büyük âmili terakkiyatı olmuştur. Yukarda zikreylediğim umran ve inşaat hep onun himmetile vücude gelmiştir. Ali Rıza Bey az söyler çok iş yapar bir idare adamıdır. Umum kaza halkı kendisinden sitayişle bahsetmekte ve Ali Rıza Beyin kazaya gelmesini büyük bir talih eseri olduğunu söylemektedirler.

KÖPRÜ

Ali Rıza Bey buraya geleli 10 ay olduğu halde kasabanın içinden geçen (Kocadere) üzerine muntazam ve süslü bir köprü yaptırmıştır. Köprünün boyunca iki tararfına elnektrik sütuları rekzettirerek İstanbul köprüsü gibi tenvir ettirmiştir. Öteden beri iki başları mezbele halinde olan ve heyeti umumiyesile çok iğrenç bir manzara arzeden dereye şimdi yeni bir tuvalet verilmiş ve belediye bahçesi duvarı geriye çekilerek kasapların önü bulvar haline konmuştur.

ORTA MEKTEP

Kaymakam Beyin merak ettiği iki mühim iş vardır: Yol ve mektep! Buranın nüfusu ziyade olduğundan bir orta mektebe olanihtiyaç nazarı dikkate almarak açılmasına karar verilmiştir. Fakat bundan evvel tahsil çağında olup ta sokaklarda dolaşan çocukları bir çatı altında toplamak için büyük bir ilk mektep binası yapılmak üzeredir. Bunun ikmalinde tepede ki mektep buraya naklolunacak ve orası da orta mektebe tahsis olunacaktır. Ali Rıza Bey mektep ve yol peşinde dolaştığından günlerini ekseriya köylerde geçirmektedir.

YOLLAR

Biga ile Çanpazarı arasında ki 4.5 kilometrelik yolun inşasına kemali faaliyetle devam olunmaktadır. Köy yolları da bir taraftan tamir edilmektedir. Otomobil işlemeyen yalnız beş on köy kalmıştır ki bunlar da ârızalı ve dağlık mahallerde oldukları için yol inşası çok müşküldür.
ydilmişu bmsiihgk,

BUHRAN YOKTUR

Burada yirmi seneden beri görülmeyen bir feyzü bereket vardır. Her şey ucuzdur. Ekmeğin kilosu beş kuruşadır. Bir araba kavun 1.5 liraya ve bir araba karpuz bir liraya, domates yirmi parayadır. Bir çok ahlat ve zeytin ağaçları aşısı yapılmış ve geçen sene aşılananlar tutmuşaur. Geçiminden zorluk çekenlerin buraya gelip iskân etmelerini tavsiye ederim. "Aptal suyu" namile maruf güzel bir suyu vardır. Havası da zararsızdır.

ÇAN NAHİYESİ VE İKTISAT VEKÂLETİ

Bu nahiye de pazarile meşhurdur. Her sene burada mühim bir panayır kurulur ve çok alış verişler olur. Burada halıcılık ve dokumacılık san'atı pek ilerlemiştir ve ahalisinde bu san'atlara karşı çok istidat ve temayül vardır. Eğer ki bura halkı tenvir edilmiş olsa yani yeni icat ve sanatlara göre hareket edilerek desen ve boyaları tekâmül ettirilmiş olsa memleketin refahı artmış olacaktır. Buradan bir mikdar talebe alınıp Hereke, İzmir ve İspartaya iötürülse veyahut buraya bir mütehassıs getirilse bu san'atler inkişaf edecektir. Burada güzel heybeler ve kaba sedir kilimler de yapılmaktadır. Yalnız görgüleri yoktur. İktısat vekâletinin himmet ve muavenetini buraya da ibzal buyurmasını rica ederim.

KAPLICALAR

Tabiat ve kudreti fatıra bu kazaya her türlü nimetleri ibzal eylemiştir. Çan pazarında radyo akino tepesi kuvvetli bir çelik kaplıcası ve bir de oteli vardır. Bigaya yeni ilhak edilen (Kırkgeçit) mevkiinde de mühim bir kaplıca varsa da oteli yoktur. Bu iki kaplıcaya gi-

Belfast İsyanları

Bir maktulün cenazesini 100 bin kişi kaldırdı

BELFAST, 15. A. A. — Son kıyamlardan maktul düşmüş olanlardan Baxter'in cenaze merasimi, 100 bin kişi kadar tahmin edilen bir kalabalığın huzurile icra edilmiştir. Alaya, 2000 işsiz de iştirak etmiştir.

Mezarlıkta yapılan merasimden sonra polis, sabahleyin cenaze merasiminde hazır bulunmak üzre gelmiş olan eski komünist reisi Tom Mannı tevkif etmiştir.

Sebeb imeçhul olan bu tevkf şimdiye kadar herhangi bir hadise zuhuru sebebiyet vermemiştir.

BELFAST, 15. A. A. — Dünden beri hiçbir hadise olmamıştır.

Yalnız gece vakti sokaklarda gezilmesini meneden emirnameye muhalif hareket eden bir takım kimseler tevkif edilmiştir.

Son vakalara sahne olmuş olan bir çok mahallerdeki polisler geri alınmıştır.

İngiliz komünistlerinden mürekkep bir grupun tredünyonları, işsizlere karşı teveccüh göstermek maksadile umumî bir grev ilânına teşvik etmek üzre buraya gelmiş oldukları haber v

Ha[illegible] asında icra edilmek [illegible] edilmiş olan muhtelif [illegible] menedilmesi muh temele

Musikî şubesi

Aksaray C. H. F. gençler mahfilinden: Mahfilimizin musiki şubesine aza kaydına başlanmıştır. Gerek çalışmak isteyenlerin ve gerekse ders almak arzu edenlerin cuma günleri 10-12, salı günü akşamları 20-22,30 kadar müracaatları Adres: Cerrahpaşa Hubyar mahallesi İokuş çeşme sokağı Halk fırkası nahiye merkezi.

---

den kötürümler iyi olarak avdet eylemektedirler.

OTEL ve LOKANTALAR

Burada otel dedikleri bir han bozuntusu vardır. Allah kimseyi düşürmesin! İlk geceyi burada geçirmek mecburiyetinde kaldım ve yedi ceddime tövbeler eyledim. Burası otel değil bir tahtakurusu yuvası, bir taaffün merkezidir. Simsiyah odalar, ayakları örümcek tutmuş bir karyola, kıtıktan kırpıntıdan doldurulmuş tek bir şilte, ipten örülmüş bir (somya)! kokmuş, rengi değişmiş bir çarşaf ve leş gibi bir yasdık! Pencere perdeleri tutunca ele yapışır derecede şerbetli! Zindan manzarasını gösteren siyah ve kırk yıldır silinmemiş bir döşeme ve korkunç renkte bir tavan! Kirden gayri şeffaf bir hale gelmiş pencereler ve hapishane cidarlarını andıran dıvarlar!

İşte ben geceyi çocuğumla burada geçirmek felâketine maruz kaldım. Çantamdaki gazetelerden birisini yasdığa geçirerek ve diğerlerini de yatağa sererek isli şişesinden sarımtırak ve titrek bir ziya neşreden lâmbayı söndürdüm ve gözlerimi kapayarak yatağa uzandım. Bir müddet sonra vücudüm kızgın şişlerle dağlanır gibi olarak uyandım. Ben diyeyim beş yüz siz diyiniz bin beş yüz haşerat! Artık uyumak ne mümkün? Sabahlara kadar sandalya üzerinde pinekledim.

Bilhassa aptesthaneleri bir şaheserdir. Oraya girip te beş dakika durabilenler dünyanın en dayanıklı adamlarıdır!..

Lokantalara gelince: Allah bu aşçılara insaf versin!... Artık yaza yaza ben de usandım. Kime söylemiş olsam (belediye bakmıyor) diyorlar. Halbuki her şahıs kendi menfaati namına belediye vazifesini bizzat yaparsa bu fenalıklar ortadan kalkar zannediyorum. Buranın aşçıları da baş belâsıdır. Ağız tadile bir yerde yemek yemenin imkânı yoktur. Dükkânlarına sinekten girmek ve rahatça oturmak kabil olmadığı gibi patlıcan yemeklerini evvelen pis bir zeytin yağında kızarttıktan sonra içine et koyarak karnı yarık ve musakkasını yapıyorlar ki kokudan ağıza konulamayacak derecededir. Diğer yemeklerde de bir lezzet yoktur. Burada tereyağları ucuz ve mebzûl olduğu halde aşçıların hileye kalkışmaları şayanı nefrettir. Ne olur biraz da belediyenin adamları buralara uğra salar...

Ragıp-KEMAL

Rapor ve Sovyetler

İzvestiya da M. Radek'in bir yazısı

MOSKOVA, 15. A. A. — İzvestiya gazetesinde M. Radek'in Lytton raporuna dair uzun bir yazısı çıkmıştır. M. Radek, diyor ki: Mançuride tahkikatta bulunan Lytton komisyonu, Sovyet Rusyanın bugünki vaziyeti hakkında hiçbir şey bilmiyor. Bu komisyon, emperyalist devletler arasındaki menfaat ayrılığının uzak şark geçimsizliğinde parmağı olduğunu gözmemezlikten geliyor, vebu işte Sovyetlere büyük bir yer ayiriyor. M. Radek, Sovyet Rusyanın Mançuride hiçbir emperyalist siyaset gitmedikten başka Japonyaya karşı rakip vaziyetinde bile bulunmadığını anlattıktan sonra Sovyet Rusyanın şark demiryollarının bütün emperyalist taraflarını kaldırmak için elinden geleni yapmış olduğunu hatırmakta ve ancak bu demir yollarını herhangi bir kimseye bağışlamağa da lüzum görmüyoruz demektedir. M. Radek, Lytton komisyonunun Mançuriye gizli düşünceler le gelmiş olduğunu söyliyerek diyor ki : Bu komisyon, emperyalist devletler arasındaki geçimsizliği örtbaş ediyor ve Mançuride bir Sovyet tehlikesi göstererek hem Sovyet Rusya ile Japonyanın arasını açmak hem de Sovyetlere karşı bir cephe korumak istiyor. Komisyon bir taraftan Japonyayı Sovyet Rusyanın üzerine yörütmek istiyor. Komisyon bir taraftan da Sovyet Rusyayı Japonyaya karşı aman cepheye sürüklemeğe çalışıyor. Lytton raporu Japon emperyalizmi ile dünya emperyalizmi arasında bir uzlaşma projesinden başka bir şey değildir. Bu rapora göre Tokio hükûmeti Mançuriyi bir Japon müstemlekesi yapmak düşüncesinden vazgeçmeli ve burasının beynelmilel bir müstemleke olmasını kabul etmelidir. Japonya, Mançuriyi ancak Sovyet Rusyaya karşı askerî bir üs olarak kullanabilmelidir. Çin komintangı da kendi başına Mançuriyi idare edemediğinden beynelmilel kontrola riza göstermelidir.M. Radek, Amerikanın Mançuri işlerinin daha başlanğıcındanberi diğer emperyalist devletleri Japonyaya karşı sürüklemeğe çalıştığını ve bu çalışmanın her gün biraz daha arttığını söylüyor ve diyor ki:

«Lytton raporu Japon tezinin temeli olan müstakil Mançuri devletini kabul etmemesi İngiltere ile Fransanın bu teze yanaşmaktan çekindiklerini gösterir.

Amerika, Fransa ve İngiltere arasındaki konuşmalar, alabildiğine yörüyor. Bu devletler, bu konuşmaların neticesine göre ya Amerika ile birlikte Japonyaya karşı çıkacaklar yahut da Lytton raporu çok doğru olmakla beraber harpsız Japonya, Mançuriden çıkarılamıyacağı için birşey yapamayız diyeceklerdir.

Lytton raporu, şimdilik Amerikanın vaziyetini sağlamlaştırmakta ve dünya efkârı umumiyesini Japonyaya karşı ayaklandırmaktadır.

Çin Orduları

Japon cenerallerinden Matsui nin Cenevrede Çine dair Fransızca ve İngilizce olarak bir kitabı neşredildi.

Japon cenerali bu kitabında Çin ordusunu şöyle tarif ediyor:: Çin ordusu ahzıasker daireleri tarafından, her memlekette olduğu gibi, merkezin emri altında usulüne göre devşirilmez. Bu ordu muhtelif cenerallerin şahsî emirlerine tabi, muhteliften ordulardan ibarettir. Ceneraller koskocameden şeflerdir. Bunların içinde en kuvvetlisi Mareşal Chang kai Chek'tir ki, ordusu 260.000 nemüzaheretile sekiz vilâyete hükferdir. Diğer küçük cenerallerin meder. Bu cenerallerden her birinin de "'şahsi,, orduları vardır. Meselâ::

Tchang Chin'in ordusu 100 bin, Ho Chien'in 70.000, Yang Hoo Chang'in 60,.000, Li Te Chung, Hsie Yen Cheng ve Wang Chin Pao'dan her birinin 50.000 Son Sien Cheng'in 40.000, Chang Kvang, Yin Chang, Tchang Si Chang ve Liu Chin Hoa'dn her birinin 30.000 kişiden mürekkep orduları vardır. Hülâsa Mareşal Chang Kai Chek eğer isterse bu ordulardan da asker alablir. Hini hacette şu dakika elinin altında bir milyon kişilik ordu var demektir.

Kvang Si vilâyeti de iki ceneralin elindedir. Bu iki ceneralin 100.000 kişilik ordusu vardır. Shantung vilâyeti ceneral Han Fu Chich'in elindedir. 70.000 kişilik ordusu vardır. Shan Fi vilâyeti dört ceneralin elindedir. Başka bir vilâyet te altı ceneralin emrine tabidir.

Bütün bunlara "Komünist,, denilen yirmi bir ordu daha ilâve ediniz. Bu orduların yekûnü takriben üçyüz bin kişi vardır.

Ya para alan, yahut hiç almayan fakat yağma ile geçinen bu orduların yekûnü iki milyondan fazladır.

İktısatçı Allâme

(Başı 1 inci sahifede)

— Şunun içindir ki, bu zat henüz iktısadın mebadisine vâkıf görünmüyor. Türk iktısatçıları cemiyetinde verdiğim buhran hakkındaki konferans, cemiyetin neşriyatı arasıda çıktığı zaman, bu konferansın, birisi tarafından, bu kadar vukufsuzca karşılanacağını hiç ümit etmemiştim. Daha fazla izah edeyim. Konferansımda yüksek sermayedarlık memleketlerin de ve Türkiyede buhran tetkik edilmişti. Yüksek sermayedarlık memleketlerinde, buhranın, 1929 senesinde nasıl patladığını izah ettim. Yüksek sermayedarlık memleketlerinde buhranın nasıl ilerlediğini, hangi seyirleri takip ettiğini gösterdim.Bu buhranın karakterlerini meydana çıkardım. Ve sonra Türkiyedeki buhranı izah ettim. Ve bizdeki buhranın bambaşka mahiyette olduğunu tasrih ettim.

Halbuki bu genç, benim yüksek sermayedarlık memleketleri için verdiğim izahatı ve gösterdiğim usulü, derhal Türkiyeye de tatbik etmiş ve makûs neticeler bulmuş, elbette makûs neticeler bulur. İktısat hakkında karmakarışık ve kulaktan dolma malûmatla mücehhez olunca elbette usuller makûs kullanılır. Bu zat düşünmemiş ki, Türkiye henüz sermayedarlık nizamının daha ilk devresinde dahi değildir. Türkiyenin buhranı sermayedarlık nizamının en son devreside bulunan memleketlerin buhranile mükayese olunamaz Türkiyede buhran sermayedar memeketlerdeki buhran gibi sermaye tesisatının artması, istihsalin çoğalması gibi kategorilerle değil, benim yaptığım gibi ham maddede satmındaki durgunlukla izah olunabilir. Sattığımız ham maddelerin bazılarının iştirak edilme imkânları nisbeten az mikdarda azaldığı için de, Türkiyenin cihan buhranmda teessür derecesi, başkalarile mükayese olunursa, çok daha azdır.

— Şu halde size itiraz eden ve imzasını gizleyen bu zat iktısattan anlamıyor mu?

— Yalnız iktısattan anlamıyor değil, iktısadı uyduruyor.

Alaeddin Cemil B. in bir telgrafı

Evvelki günkü nüshamızda başmuharririmiz Mahmut Bey tarafından yazılan makale münasebetile İstanbul mebusu ve kooperatif cemiyeti umumi kâtibi Alâeddin Cemil Beyden dün şu telgrafı aldık:

Kooperatif mecmuasındaki A. H. imzalı makaleye tam mükemmel bir cevap teşkil eden muhterem başmuharririniz Siirt mebusu Mahmut Beyefendinin cuma günkü beliğ makalesine baştan aşağıya kadar iştirak ettiğimi bildirmekten kendimi alamadım. Kooperatif noktai nazarımdan düşündüklerimiz hiç bir vakit sanayi ve tüccarlarla mücadele değildir. Bilâkis bütün müstahsil ve müstehliklere millî iktısadın asası olan tasarrufu, zenginliği, mülkiyeti temin ve teşvik etmektir. Memleketimizde asırlardan beri servete, tasarrufa karşı başlanan fena fikirleri kaldırmak, Türk yurttaşının zenginliği ve mülkiyeti sevmesini ve ona çalışmasını temenni etmek bizim düşündüğümüz kooperatif sistemlerinin içerisindedir. Kooperatifçilik cemiyeti fırkamızın bütün prensiplerine sadık kalarak sınıf kavgasına yol açacak her türlü neşriyatı nefretle karşılar, diğer cihetten devlete ait şirket memurlarının da herhangi bir devlet siyasetini tenkit etmesini hayatî prensiplerimizden olan inzibata muhalif bulurum.

İstanbul Meb'usu
Alâettin Cemil

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususi dairesinde dahili hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398

Dost Rus Sporcuları Dün geldiler

(Başı 1 inci sahifede)

diven başında misafirlerimiz istikbale gelenleri karşıladılar. Biribirlerine konsoloshane tercümanı tarafından takdim edildiler. Rus kardeşlerimiz yirmi üç kişilik bir kafile ile geliyorlardı. Bu kafilenin içinde iki idareci ve bir de kendilerinin getirmiş olduğu hakem bulunuyordu. Güverteye çıkıldı. Vapur limana doğru yol aldı. Rus dostluğu spor sahasında da ayni kuvvette idi. Derhal her iki taraf biribirine kaynaştılar. Fotoğraflar çekildi. Güzide Sait, Behire Taip Hanımlar tarafından misafirlerin göğüslerine kokartlar takıldı, sözler söylendi. Misa-

firlerimizin kaptanı Türkiyeye gelmekle çok büyük bir sevinç içinde olduklarını, bilhassa Ankara inkılâp bayramını da göreceklerinden bir kat daha sevindiklerini söyledi. Seyrisefain önünde gene motöre binildi, sahile yanaşıldı. Motör rıhtıma yanaştığı zaman Şehir bandosu Rus millî marşını çalmağa başladı. Hürmetle dinlendi. Bunu Türk millî marşı takip etti. Misafirleri rıhtımda vali ve şehir namına mektupçu Halûk Nihat Bey, Halk fırkası namına Rükneddin, Halkevleri namına spor şubesi reisi Fethi Tahsin Beyler karşıladı

İlk söz..

.İlk sözü Fethi Tahsin Bey söyledi ve dedi ki... Rus Sovyet sporcularını memleketimizde karşılamakla bahtiyarız. Rus kardeşlerimizi geçen sene Rusyada sporcularımıza karşı yaptıkları kardeşliğe, candan tezahüre ayni suretle mukabele edememekten ürkmekteyiz. Dost memleketin dost sporcuları burada Halkevlerinin aziz misafiridirler." dedi ve Halkevi namına bir buket verdi. Fethi Tahsin Beyden sonra Fenerbahçe kaptanı Zeki Rıza Bey Fenerbahçe namına bir buket verdi. Daha sonra Galatasaraylılar da bir buket verdiler. En sonra Türkiye futbol federasyonu namına federasyon kâtibi misafirlere hoş geldiniz dedi. ve federasyonun buketini verdi. Salona doğru ilerilendi, İpek film bu tezahüratı filme çekiyordu. Salonun önünde bunlarm İstanbul kulüpleri misafirlere ayrı ayrı buketlerini verdiler.

Konsolosun beyanatı

Salona bir kaç dakika istirahat edilmek üzere girildi. Burada da nutuklar teati edildi. Rus konsolosu Türk - Rus dostluğunun çok kuvvetli rabıtalarle yekdiğerine bağlı olduğunu ve onu hiç bir kuvvetin sarsamayacağını, spor sahasında da ayni kuvvetle bağlanacağını ve bağlandığını ilâve etti. Daha sonra sefarethane tercümanı şu sözleri söyledi:

Hararetli bir nutuk

Arkadaşlar sizleri İstanbul jeneral konsolosluğu ve İstanbul Sovyet kolonisi namına selâmlayorum.

İstanbul erkânı, fırka, matbuat, ve cemaat ve Türk sporcuları tarafından sizlere gösterilen hararetli, samimî dostane istikbal ve şimdi dinlediğiniz ve samimiyetle dolu nutuklar Sovyetlerle Türkiye arasında mevcut büyük dostluk sayesinde ileri gelmektedir. Bu dostluk müteaddit siyasî iktısadî ve gayet dostane muahedelerin akti ile bir çok defalar teyit ve takviye edildiği gibi ayni zamanda, iki büyük ve komşu memleketin hükûmet ricalleri ve içtimaî mümessillerinin bir çok defalar dostane surette karşılaşmalarından kuvvetlendirilmektedr. Ben eminim ki sizin buraya gelmeniz, geçen sene Moskovaya giden Türk futbolcularına iadei ziyaret olmakla beraber Sovyet futbolcularının Türk meslektaşlarına karşı hararetli dostane ve arkadaşlık hslerinin tezahürüdür ve Sovyet - Türk münasebatının daha ziyade takviyesine hizmet edecektir.

Yaşasın Büyük Sovyet Türk dostluğu, yaşasın Büyük Türk milleti. Yaşasın Türk Sovyet sporcuları.

Bundan sonra Rus misafirlerinin kaptanı Türk - Rus dostluğunun spor sahasındaki cereyanlarından bahsetti. Bu kardeşliğin temadisini temenni ederek arkadaşlarını Türk ve Rus dostluğu şerefine selâmlamağa davet etti.

Otelde..

Ve buradaki merasim de şu suretle bitti. Misafirler otomobillere bindiler Doğru Bristol otelinde getirildi. Caddelerde bulunan halk sokaklarda Rus dostlarını selâmlıyordu.

Rus misafirler hazırlanan muazzam programla gezdrilecek ve kendilerine her gün Taip Servet Bey, Güzide Sait, Behire Taip Hanımlr ve daha bir çok kimseler refakat edeceklerdir. Önümüzdeki cuma günü Kadıköyünde Türk - Rus maçı yapılacaktır.

Biz de dost Rusya sporcularına hoş geldiniz deriz.

Tebliğ

İSTANBUL, 15. A. A. — Türkiye Eskrim federasyonundan: İzmirde icra edilecek Türkiye Eskrim birincilik müsabakalarına iştirak edecek müsabik hanım ve beylerin 17-10-932 pazartesi günü saat 16 da Galata rıhtımından hareket edecek Bursa vapuruna vakit ve zamanında gelmeleri tebliğ olunur.

Muğla'da pehlivan güreşleri

MUĞLA, 15. A. A. — Dün öğleden sonra spor meydanında hayrıcemiyetleri menfaatına, büyük pehlivan güreşleri yapılmıştır. Binlerce seyirci meydanı, doldurmuştu. Başa çıkan Dramalı Hasan pehlivanla Davaş'lı Mustafa pehlivanlar bir netice alamadan güreşi bırakmışlardır.

Alafranga güreşlerde Dinarlı Mehmet pehlivan Yugoslavyalı Boğdaçef'u 5 dakikada yenmiştir. Yusuf pehlivanla Amerikalı Fanrik pehlivan berabere kalmışlardır.

Gazi Mükâfatını Kazanan eser

(Başı 1 inci sahifede)

cilt Türkiye Cümhuriyetinin kuruluşundan, sebeplerinden başlamakta ve şimdiye kadarki hâdisatı ihtiva etmektedir. Eserde İstiklâl harbi, 9 Büyük harp ve harp neticesinde imzalanan muahedelerden de bahsedilmektedir.

Ayrı ayrı fasıllarda Cümhuriyet devrinde siyasî cereyanlar, dini, hukuki inkılâp ve ıslahat, maarif ve terbiyede inkılâp ve ıslahat, iktısadî ve malî sahada inkılâp ve islahat, sıhhat ve içtimaî muavenet işlerinde icraat, Türk ordusu ve millî müdafaa izah edilmektedir.

Esere konan resimler meyanında Gazi Hz. nin hayatlarına dair çok kıymetli tarihî fotoğraflar, İstiklâl harbi, millî inkılâp safhalarına ait kıymetli resimler vardır.

Bundan başka Türk tarihi tetkik cemiyetinin Gazi Hz. nin riyasetlerinde çekilen bir resmi vardır. Yeni hükûmet teşkilâtına ve Türkiye bahrî kuvvetlerine dair de fotoğraflar ilâve edilmiştir.

Palamut bolluğu

TRABZON, 12. — Istanbulda olduğu gibi, burada da palamut bolluğu başlamıştır. Her gün Rize, Sürmene limanlarından, Trabzona kayık kayık palamut gelmektedir.

İki gün evvel, bir palamut 2 kuruşa kadar satılmıştı. Palamutun bundan ucuz olduğunu duyan köylüler, şehre inerek, küfelerle palamut alıp, köylerine götürmektedirler. Köylere giden yollarda sırtlarında palamut küfeleri taşıyan kafilelere tesadüf edilmektedir.

Trabzonda her aile teneke teneke palamut tuzlamaktadır.

TEŞEKKÜR

Sevgili refikamın ufulü dolayısile cenaze merasiminde bulunmak zahmetini esirgemeyn ve gerek bizzat ve gerek bilvasıta beyanı teessür ve taziyet ile büyük kederime iştirak buyuran zevatı kirama pek derin teşekkürlerimi ayrı ayrı arza imkân olmadığından muhterem gazetenizin vesatetini rica ederim efendim.

Doktor Necmettin Rifat.

Memlekette

Hapishane Kaçkını

Kemalpaşada nasıl yakayı ele verdi?

KEMALPAŞA, 12. — İki kadını öldüren ve müteaddit cürümler ika eden Rizeli Mehmet isminde bir şerir, verilen bir karar üzerine Rize hapishanesinden Denizli hapishanesine nakledilmişti. Mehmet bir müddet evvel Denizli hapishanesinden firara muvaffak olmuş ve o gündenberi yapılan takibata rağmen yakalanamamıştı. Mahalli müddeiumumiliğinin her tarafa yaptığı tamim Kemalpaşaya da gelmiş ve bu tamim Armutlu jandarma karakol kumandanlığına da bildirilmişti. Armutlu jandarma kumandanı Kemal Efendi, Rizeli Mehmedin, Armutluda marangozluk eden kardeşinin dükkânında olduğunu öğrenince derdesti için bizzat dükkâna gitmiştir. Rizeli Mehmet, onbaşının kendisinden hüviyet vesikası talep etmesi üzerine birdenbire bıçağını çekmiş ve Kemal onbaşıya hücum etmek istemişse de göğsüne dayanan tabanca namlusu karşısında bir adım gerilemeğe mecbur kalmıştır. Çünkü Kemal onbaşı da Rizeli bıçağını çekerken tabancasını ona tevcih etmişti. Fakat Rizeli Mehmedin kardeşi Rizeli Ziya:

— Kardeşini öldürtmem. Diye Kemal Efendinin üzerine atılınca Rizeli Mehmet te dükkândan fırlamış ve kaçmağa başlamıştır. Kemal onbaşı kendisine sarılan Ziyayi bir iki tekme ile yere yuvarladıktan sonra, Mehmedin arkasından koşmuş ve tam köşeyi döneceği sırada kendisine yetişmiştir. Kemal onbaşı, firariye teslim olmasını emretmiş, o da yapılacak başka iş kalmadığından bıçağını atarak teslim olmuştur.

Koyunları parçalayan kuduz köpek

BURSA, — Evvelki gün Dağakça köyünde kuduz bir köpek tarafından ısırılan bir kadınla ufak bir çocuğu buraya getirdiler. Derhal İstanbul'a gönderilen bu zavallılar son zamanda köylerinde kuduz vakasının çoğaldığını, bu yüzden köylünün kıra çıkmaya korktuklarını söyledi. Kadın, geçenlerde kurtlar tarafından ısırıldığı zannedilen bir köpeğin kalın tahtalarla yapılmış bir evin kapısını kemirmek suretile delip eve girdiğini ve evde bulunan koyunlardan bir kaçını parçaladığını, çift hayvanlarile bir merkebi de ısırdığını söyledi.

Köpek derhal köylüler tarafından itlâf edilmiştir. Hadiseden haberdar olan Orhaneli kazası; kuduz vakasına mani olmak ve bir daha bu gibi hadiselerin önünü geçmek için köylere mevcut köpeklerin derhal itlâfını emretmiştir.

M. Kemalpaşa, — Burada kuduz köpekler çoğalmıştır. Züferbey mahallesinden üç kişi, meydanda da iki kişi kuduz köpekler tarafından ısırılmıştır. Köpekler itlâf edilmiş, hastalar Bursa kuduz tedavi müessesesine gönderilmiştir.

Bursa Osmanlı bankası müdürü

Bursadan yazılıyor: Osmanlı bankası müdürü Şerifbey İzmir emlâkbankasına tahvil edilmiştir. Şerif B. yeni vazifesine başlamak üzere bir gün sonra İzmire hareket edecektir.

Feci bir ölüm

Bursada ziraat mektebinde Ali usta isminde biri mektebe ait odunları elektrikle müteharrik büyük bıçkılardan brile keserken anî surette başını bıçkıya kaptırmıştır. Ali ustanın başına inen bıçak zavallıyı ikiye bölmüştür. Ali usta derhal ölmüştür.

Kuru otlara kundak

Ercişten bildiriliyor: Meçhul bir şahıs Kasap Ahmet Efendinin ot yığınlarına kundak koymuştur.

Bu yüzden çıkan muazzam yangın bütün şehr gündüz gibi aydınlatmıştır. Otların yarısından fazlası yanmıştır. Zarar ve ziyan çoktur.

Üvey ana katili

Diyarbekirden bildiriliyor: İbrahim Bey mahallesinde üvey anası Nilüfer Hanımı tabanca ile öldürmekten suçlu 11 yaşında Arif oğlu Azizin muhakemesinde hareketinde kasit görülmemiş ve dört ay hapse konulmasına, 15 lira para cezası alınmasına karar verilmiştir.

Geliboluda Balıkçılık

Geliboludan yazılıyor: Umumî harpte pek fazla harap olan Gelibolu kasabasında içtimaî ve iktisadî bir inkişaf başlamıştır. Bilhassa bağcılığa ve balıkçılığa çok ehemmiyet verilmektedir. Tuzlu sardalyeler şimdiye kadar iptidaî bir tarzda imal edilmekte idi. imdi bu san'at makineleşmiştir. Ayrıca taze balık konservesi imaline de başlanılmıştır. Bu imalât için makineler getirtilmiştir. Birkaç sene sonra Gelibolu mühim bir balıkçı imalâthanesi hâlini alacak

MEKKİ SAİT Bf. ye

(Nor Lur) gazetesinin, (Cümhuriyet) ten naklen aldığı (Öz dilimize dair) şiirim, (Fikret) in, (Ziya Gök Alp) in — bazı manzumelerindeki (mısralar) kabilinden (nakıs takti'li) bir ilhamımdı. Ben istesem, (tam takti'li) ve (onbinlerce beyitli): — Firdevsi'nin şehnamesi) gibi, — büyük bir şiir kitabı — da yazabilirim. İşte bunun (pek küçük bir örneği):

KELEBEK

— Gül dalında — kelebek,
Sanki — inci bir bebek — !
Ona, ister yaklaşmak!
Göz diken bir — köstebek — !
(Açılmağı) sınadı,
Kımıldadı (kanad) ı...
Bir — dikene — çarpınca,
Bir kaç yerden — kanadı — !
— Tavus gibi — kuruldu,
Yükseklere, doğruldu!
Tutulmadan — sislere —,
— Uçuş yolu — duruldu!...
Uça, uça, — hız — aldı,
sonra, hızı — azaldı.
—Yıldızlara — konunca,
— ışıktan bir saz aldı!

Türk Şiir kralı:
FİLORİNALI NÂZIM

Efzayiş Suat hanım
TÜRK KADINI
hakkında yeni yazmış olduğu eseri çıkmıştır tevzi Mahalli İkbal Kitaphanesidir.

Göz Hekimi
PROFESÖR
Dr ESAT PAŞA
— BABIALİ —
ANKARA CADDESİ №60

Istanbul asliye üçüncü hukuk mahkemesinden: Bulgurlu köyünde İmam Sait efendi hanesinde mükime Kadriye hanım aleyhine Fehmi efendi tarafından açılan tescili talâk davasının arzuhal sureti müma-ileyhanın ikametgâhını terk ile semti meçhule gitmiş olması hasebile bilâ tebliğ iade edildiğinden bir ay zarfında Kadriye hanımın cevap vermesi ilân olunur.

Istanbul ikinci icra memurluğundan: Tamamına (üç bin dört yüz) lira kıymet takdir edilen Beşiktaşta Sinan paşayi atik mahallesinin Hasfurun sokağında kâin eski 39,39 mükerrer 41 yeni 39, 39-1-41 numaralarla murakkam ve üstünde odaları müştemil mukaddema üç halen iki dükkânın yarısının icra kılınan birinci açık arttırması neticesinde (üç yüz) lira bedelle talibi uhdesinde kalmış isede bedeli mezkûr kıymeti muhammineye nazaran dün görülmüş olmasına mebni 12-11-932 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar ikinci açık arttırması keza dairede icra kılınmak üzere bittekrar arttırmaya vazedilmiştir. Arttırmaya iştirak etmek isteyenlerin mezkûr mahallin kıymeti muhamminesi olan (üç bin dört yüz) liranın yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminat akçesi vermeleri lâzımdır. Hakları tapo sicillerile sabit olmayan ipotekli alacaklılarla, diğer alâkadarların, irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını tarihi ilândan itibaren yirmi gün zarfında evrâkı müsbitelerile birlikte dairesine bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapo sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi ile belediye resümları ve vakif icaresi müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 15-10-932 tarihinden itibaren daire divanhanesinde asılı bulundurulacak olan arttırma şartnamesine ve 932-981 numaralı dosyasına müracaatla mahalli mezkûrun evsaf mesaha ve sairesini havi bulunan vaziyet ve takdiri kıymet raporunu görüp anlayabilecekleri ilân olunur.

Göz Hekimi
Dr Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassıs
(Babıali) Ankara caddesi No.60

Istanbul 3 üncü icrasından: Bir borcun temini için mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir adet torna tezgâhı ve bir adet pilanya tezgâhı 18 Teşrinievvel 932 tarihinde saat 9 dan ona kadar Galata şehsuvar caddesinde 51 No. lu fabrikada satılacaktır. Taliplerin mahallinde memuruna müracatları ilân olunur.

ZAYİ — 13-6208 No. lu liman cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Avrupada birinciliği diplomalarla musaddak şayani itimat marka

HASAN
MÜSTAHZARATI

Perankende Adedi		kuruş
Hasan kuvvet şurubu küçük		60
„ „ „ büyük		100
„ „ „ 1 K.		150
Hasan kolonyası	1/24 litre	20
„ „	1/16 „	30
„ „	1/8 „	50
„ „	1/4 „	100
„ „	1/2 „	180
Nesrin kolonyası	1/8 „	30
„ „	1/4 „	50
„ „	1/2 „	80
Hasan tuvalet sabunları küçük		20
„ „ „ büyük		30
Hasan gliserin sabunu		20
„ „ „ limon,gül		25
Hasan çocuk podrası		20
Hasan sürmesi (sürmedanlığı ile)		20
„ „ Lüks büyük		50
Hasan (Dantos) diş macunu		20
„ (Dantos) diş suyu		30
Hasan Biriyatini		40
Hasan Zeytinyağı 1/4 K.		25
„ „ 1/2 K.		40
„ „ 1 K.		70
„ „ 1 Ok.		90
„ „ 2. 1/2 Ok.şişesile		225
„ „ 5 Ok.tenekesile		450
„ „ 13 Ok. tenekesile		1100
Hasan Bademyağı Şişe		30
Hasan Kınakına Hulâsası		30
Hasan Fayda 1/4 K.		45
Hasan Fayda 1/2 K.		70
„ „ 1 „		110

Perankende Adedi	kuruş
Hasan Fayda 6 litre tenekesile	500
„ „ Pompa	75
Hasan çiçek suyu 1/4 K.	30
„ „ „ 1/2 K.	50
Hasan gül suyu 1/2 kilo	50
„ Mai mukattar (Odistile)	20
Hasan Garanto (prezervatif)	40
„ „ „ ipekli	75
Hasan diş fırçaları muhtelif fiatta	
Hasan balıkyağı 1/4 K.	40
„ „ 1/2 K.	60
„ „ 1 K.	100
Hasan diyabetik çikolatası	20
„ „ „ K.	360
Hasan gluten ekmeği	35
„ „ gevreği	55
„ Bademli gluten ekmeği	55
„ Gluten makarnası 1/2 k.	55
„ „ Şehriyeleri 1/2 k.	55
Hasan pirinç özü unu 250 gr.	25
„ buğday özü nişastası „	25
Hasan irmik özü „	25
„ patates özü unu „	25
„ arpa özü unu „	25
„ yulaf özü unu „	25
„ mercimek özü unu „	25
„ bezelye özü unu „	20
„ Munasti nezle panzehiri	50
Trihofil Saç Suyu	125
Treparsol Frengi ilâcı	225
Süheyl Romatizma ilâcı	125
Süheyl iştah ilâcı	100

Ticaret İşleri Umum Müdürlüğünden:

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25 Haziran 927 tarihli kanun hükümlerine göreyangın sigorta muamelâtile iştigal eylemek üzre tescil edilmiş olan ecnebî sigorta Şirketlerinden «Kompani Dassürans Jeneral — Companie D'Assurances Generales» sigorta şirketi bu kere müracaatla şirketin Türkiye umumî vekili bulunan» Greguar Şoban ve Marko Frangakis» kolektif şirketi azaları bulunan Şoban ve Frangakis Efendilerin vazifelerine nihayet verilerek yerlerine şirket namına yapacağı işlerden doğacak davalarda bütün mahkemelerde dava eden, edilen ve üçüncü şahıs sıfatlarile hazır bulunmak üzre Abdi Vehbi Beyi vekili umumî tayin eylediğini bildirmiş ve lâzımgelen vesikayi vermiştir. Keyfiyet kanunî hükümlere muvafık görülmüş olmakla ilân olunur.

Tekirdağ Vilâyeti Daimî Encümeninden:

14,693 lira 22 kuruş bedeli keşifli Tekirdağ - Malkara yolunda 0 + 000 dan 16 + 000 kilometrolari arasında 5320 metroluk mahallin tamiri 3/10/932 tarihinden 23-10-932 tarihine kadar 21 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 — Şartname, keşifname ve proje suretleri Tekirdağ vilâyeti yollar başmühendisliğinden istihsal olunacaktır.

2 — İhalei kat'iye 23/10/932 pazar günü saat on altıda Daimî Encümence icra kılınacaktır.

3 — Müteahhitlerin gösterecekleri mühendis ve fen memurlarının ehliyeti fenniye vesikalarının ihale gününden evvel Tekirdağ Başmühendisliğine göstererek tasdik ettirmeleri.

4 — Talipler (661) numaralı müzayede, münakaşa ve ihale kanununun onuncu maddesindeki izahat dairesinde tanzim edecekleri teklif mektuplarına yüzde yedi buçuk nisbetinde teminatı muvakkate vesaikile birlikte fen memurununa ait vesikayı leffederek 23/10/932 pazar günü saat on altıya kadar vilâyet makamına tevdi eylemeleri lâzımdır. (5469)

Beyoğlu Malmüdürlüğünden:

Merkez ve şuabatı maliyenin ihtiyacı için (220) çeki kuru ve kesilmiş meşe odunu pazarlıkla mübayaa edileceğinden taliplerin yüzde yedi buçuk depozitolarını hâmilen 16 T. evvel 932 tarihine müsadif pazar günü saat üçte Beyoğlu malmüdürlüğünde müteşekkil mübayaa komisyonuna müracaatları. (5475)

İlân

Türk Anonim Elektrik Şirketi, Kadıköy Şubesinin aşağıdaki adrese naklettiğini muhterem müşterilerine arzeyler:

Cafer Ağa, Muvakkithane caddesi, 83 numara telefon 60066.

Havagazı ve Elektrik muameleleri ve malûmat almak ve faturalarını ödemek için her kes mezkûr adrese müracaat edebilir.

Fatih sulh 3 üncü hukuk hâkimliğinden: Servet hanımla Ahmet Kâmil efendi aralarındaki sulhteşebbüsü davasında Ahmet Kâmil efendinin ikametgâhının meçhul olduğu mübaşir meşruhatında gösterilmiş olduğundan muhakeme günü olan 7-11-932 saat 10 mahkemede hazır bulunmadığı takdirde gıyaben muhakemenin intaç edileceği tebliğ makamına kaim olmak üzre ilân olunur.

ZAYİ — Onbir sene evvel İran konsoloshanesinden almış olduğum pasaportumu üç gün evvel kaybettim. Bulan zatın Galatada Boşnakyan Hanında 3 No da Kanber Efendiye getirdiği takdirde memnun edilecektir.

Çeltik Fabrikası
Mehmet Karabekir ve Şürekâsı
Fener, Balat caddesi 46 No.
Türkiye'nin son sistem ve en büyük fabrikasıdır. Ücret gayet ehvendir. Zürraa azami kolaylık gösterilir.
EDİRNE PİRİNCİ
Memleketimizin her tarafında bütün ecnebî ve yerli pirinçlerine tercih edilen bu nefis pirinçler fabrikamızda bulunmaktadır. Harice nümuneler gönderilir. Telefon: 20732, Telgraf: İstanbul: Kabar.

Uzak bir depo ile beraber
UMUMÎ ACENTALIK
verilecektir. Yüzde yüz daimî kâr ve cüz'i bir sermayeye ihtiyaç vardır. Almanca olarak hususî bir teklif ile zirdeki adrese yazınız.
«SİMES» PRVA SPECIJALNA FABRIKA ZİLETA I ZİLET-APARATA NA BALKANU Beograd, Kralja Ferdinanda 17
Jugoslavie

ZAYİ — 1927 de Yüksek Orman mektebinden aldığım şahadetnamemi zayi ettim, hükmü yoktur. Bordur Orman Mühendisi. Halil

Ehlî hayvan sergisi

Dolmabahçede eski has ahırlarda 30 TEŞRİNİEVVEL PAZAR GÜNÜ AÇILACAK

Kaydü kabul: 22 Teşrinievvel cumartesi gününden 26 çarşamba günü akşamına kadar serği mahallinde

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

(15/10/932) cumartesi günü icra olunacağı evvelce ilân olunan kâğıt ve karton münakasası - bir ve iki tarafı çilâlı kahve rengi ambalâj kâğıdı yeni nümunelerinin vürudu hasebile - (19/10/932) çarşamba günü saat (15) e talik olunmuştur. Taliplerin yeni nümuneleri almak üzere komisyonumuza müracaat etmeleri lâzımdır. (5432)

Beşiktaş Malmüdürlüğünden:

Beşiktaş Çırağan caddesi 82 No. lı iki kısım arsa.

Balâda adresi yazılı iki kısım arsa 24 Ağustos 932 tarihinde icra kılınan müzayede ve pazarlık neticesinde verilen bedel haddi lâyık görülmiyerek komisyonca yeniden 20 gün müddetle müzayedeye vazedilmiştir. Taliplerin yevmi ihale olan 5 T. sani 932 tarihine müsadif cumartesi günü zevali saat 14 te Beşiktaş malmüdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (5468)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

15,000 kilo sade yağ kapalı zarfla münakasası: 7 Teşrinisani 932 Pazartesi günü saat 13 de

2.500 kilo beyaz peynir: açık münakasası: 7 Teşrinisani 932 Pazartesi günü saat 15 de

Marmara Üssü Bahrî ve Kocaeli müstahkem mevki kumandanlığı ihtiyacı olan yukarda cins ve mikdarı yazılı erzakın hizasındaki tarihte münakasası icra kılınacağından şartnamesini görmek isteyenlerin hergün ve vermek isteyenlerin münakasa gün ve saatinde muvakkat teminatlarile birlikte Kasımpaşa'da Deniz Levazım Satınalma Komisyonuna müracaatları. (5459)

İstanbul Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

1400 metre yatak yüzü yerli bezden pazarlıkla ihalesi 19 I. Teş. 932 Çarşamba günü saat 14 de

6065 adet muhtelif mumluk süngülü ve kılavuzlu ampul pazarlıkla ihalesi 19 I. Teş. 932 Çarşamba günü saat 15 de

Deniz Levazım ambarı için yukarda cins ve mikdarı yazılı iki kalem malzeme hizasındaki tarihte pazarlıkla ihale olunacağından talip olanların Kasımpaşa'da Deniz Levazım Satınalma Komisyonuna müracaatları. (5458)

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom.

Kilo		
5000	Piyade Atış mektebine)	Bir şartnamede
3528	As. Tıbbiye Mektebine)	
7000	Kuleli Lisesine)	
15528		
7300	Gülhane hastahanesine)	Bir şartnamede
3072	Askerî Müze)	
8000	Ölçme taburu)	
18572		
6472	Eczacı mekteb)	Bir sartnamede
15000	Maltepe Lisesi)	
21472		
4500	Gedikli Kç.Za.mektebi)	Bir sartnamede
7600	Levazım Dikim Evi)	
5650	Asker Konağı)	
17750		

Merkez Kumandanlığına merbut yukarıda yazılı müessesata hizalarındaki mikdarlarda mangal kömürü ayrı ayrı dört şartnamede pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlıkları 17/10/932 pazartesi günü saat 10 da Tophanede Merkez Kumandanlığı satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamelerini görmek için her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (5399) (150)

* * *

Harbiye mektebi talebeleri ihtiyacı için alınması ilân edilen altlı üstlü 200 karyolaya ilâveten alenî şartname ile daha 47 altlı üstlü karyola pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 22-10-932 cumartesi günü saat 14.30 da Tophanede Merkez Kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartname ve nümunesini görmek için komisyona müracaatları ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (157) (5431)

* * *

Ordu İhtiyacı için 600 adet lâke karyola kapalı zarf suretile satın alınacaktır. Münakasası 8/11/932 salı günü saat 11 de Tophanede Merkez Kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasaya iştirak için de şartnamesi veçhile hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale gününün muayyen vaktinden evvel komisyon riyasetine vermeleri. (160) (5481)

* * *

İstanbul Yollama Müdürlüğü ihtiyacı için 450 ton lavamarin kömürü kapalı zarf suretile satın alınacaktır. Münakasası 24/10/932 pazartesi günü saat 14.30 da Tophanede Merkez Kumandanlığı satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasaya iştirak için de şartnamesi veçhile hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale gününün muayyen vaktinden evvel komisyon riyasetine vermeleri. (109) (5197)

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENIZ POSTASI
ERZURUM
Vapuru 16 Teşrinievvel
PAZAR
günü akşamı Sirkeciden hareketle Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Sürmene ve Rize'ye azimet ve avdet edecektir.
Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515.

Alemdar Z. Mehmet Vapuru
BÜLENT
VAPURU 18 Teşrinievvel salı günü Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, ve Rize'ye azimet ve avdetle ayni iskelelerle Sürmene, Vakfıkebir Görele ve Ünye'ye uğrayarak avdet edecektir.
Acentesi: Alâiye Han No. 1. Telefon 21037

SEYRİSEFAİN
Merkez acenta: Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Şirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

İZMİR - RİRE - İSKENDERİYE POSTASI
(İZMİR) 18 Birinci teşrin salı 11 de.

TRABZON POSTASI
(Gül GEMAL)
19 Birinci teşrin çarşamba 18 de.

İZMİR - MERSİN POSTASI
(Cümhuriyet)
19 Birinci teşrin çarşamba 10 da. Galata rıhtımından kalkarlar. Bu sefer gidişte Gelibolu ve Marmarise de uğranılacaktır.

ZAYİ — Bir ay kadar mukaddem Göztepede ikamet etmekte iken maaş almakta olduğum cüzdanımla 3681 numerolu senedi resmî ve mühürüm kaybolmuştu. Yenileri çıkarılacağından hükümleri kalmamıştır. Besim

3 üncü kolordu ilânları

Yeşilköyde hava müfrezesine ait tayyare hangarının tamir ve ilâvesi alenî münakasaya konmuştur. 30/10/932 pazar günü saat 11.30 da ihalesi yapılacaktır. Keşifnameyi görmek isteyenlerin her gün ve ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyenden evvel komisyona müracaatları. (873) (5369)

* * *

K. O. Merkez kıt'atının 4 aylık 412 ton arpasına verilen fiat gali görüldüğünden pazarlığa konmuştur. 20-10-932 perşembe günü saat 16.30 da ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ihaleye iştirâk edeceklerin vakti muayyenden evvel K.o. müracaatları (878) (5446)

* * *

Çatalca Mst. Mv. kıtalarının ihtiyacı için 8400 kilo nohut alenî münakasaya konulmuştur. İhalesi 9/11/932 çarşamba günü saat 10,30 da yapılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenlerin her gün ve ihaleye iştirak etmek arzu edenlerin muayyen vakit ve saatinden evvel komisyona müracaatları. (885) (5478)

* * *

Çatalca Mst. Mv. ihtiyacı için 5800 kilo kırmızı mercimek alenî münakasaya konmuştur. 9//11/932 çarşamba günü saat 10.30 da ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenler her gün ve ihaleye iştirak etmek arzu edenler vakti muayyeninden evvel komisyona müracaatları. (884) (5477)

Taşıması daha kolay ve temizdir.
İhtiyaç halinde yeni paketlerden isteyiniz!
Bu yeni ambalâj sizi kıymeti olmayan başka mamulât almaktan korur.

ASPİRİN BAYER

20 ve 2 tabletlik ambalâjlar içinde her yerde bulunur.

No. 200

Pek yakında bütün İstanbul halkının bileceği bir rakam olacak. Çünkü...

OSRAM

OSRAM LAMBASI almakla paranız tam kıymetini bulur.
Ziyadan tasarruf doğru değildir, çünkü elektrik ziyası daha ucuzdur.

En çok aranılan 40 ve 60 watlık OSRAM lambalarıdır.

İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden:

(Maden kömürü mübayaasına dairdir.)

1 — Başmüdiriyetimiz merakibi için (20) ton lâve marin maden kömürü pazarlıkla açık kırdırmaya konulmuştur.

2 — Kırdırma şartları kâğıdının tasdikli suretleri Başmüdiriyetimizden alınacaktır.

3 — Kırdırma Başmüdiriyetimizde kurulacak alım satım komisyonu tarafından yapılacaktır.

4 — Kırdırma 18/10/932 tarihine raslayan salı günü saat 11 dedir.

5 — Her istekli, biçilmiş bedelin yüzde 7.5 ğu olan 22 lira 50 kuruşluk muvakkat güvenme "teminat'larile belli saatten evvel komisyona gelmeleri.

6 — Örnek: Başmüdiriyetimizdedir. İstekliler orada görebilirler. (5387)

On Beşinci Hudut Taburu Kumandanlığından:

1 — Taburun ihtiyacı olan 250,000 kilo odun ile 20,000 kilo saman ve 25,000 kilo otu 10 Teşrinievvel 932 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ikinci defa münakasaya vazedilmiştir.

2 — 30 Teşrinievvel 932 tarihine raslayan pazar günü saat 15 te ihalei kat'iyeleri icra kılınacağından taliplerin depozito akçelerile birlikte Edirne Malmüdürlüğü dairesinde müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur. (5402)

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden

Trahom hastahane ve dispanserlerine lüzumu olan (50) kalem cerrahî alât olbaptaki şartname ve listesi mucibince kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur. 26-10-932 çarşamba günü saat 15 te Ankarada Sıhhat ve İçtimaî Muavenet vekâletinde komisyonu mahsusunca ihalesi yapılacaktır. Şartname ve listeyi görmek isteyenlerin İstanbulda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğüne, Ankarada Hıfzıssıhha İşleri Umum müdürlüğüne müracaatları ve taliplerin şartnamesindeki tarifat veçhile hazırlanmış teklif mektuplarını, teminat akçelerini muayyen zamanda Vekâlete irsali ve komisyonu mahsusuna tevdi etmeleri ilân olunur. (5230)

Öksürenlere **Katran Hakkı Ekrem**

Milliyet Matbaası

HER NEVİ

Mecmua | **Duvar Afişleri**

Mektep Kitapları
ROMAN
Fennî Kitaplar

Mektupluk Kâğıt - Zarf - Kartvizit - Fatura - El ilânları

TABEDİLİR

Defteri kebir, Yevmiye ve Kasa defterleri mevcuttur

Her Müesseseye Elverişlidir.

Kitap ve mecmuaya ait klişeleri Klişehanesinde yapar

Adres: ANKARA Caddesi

MİLLİYET Kitap Kısmı

Telefon: 24310 - 24319 - 24318

Süt veren annelere **Fosfatlı Şark Mlat Hülâsası** Kullanınız sütünüzü arttırır Çocukların kemiklerini Kuvvetlendirir

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Alpullu şeker fabrikasının İstanbul depolarından kristal toz, sandıkta ve çuvalda küp şekerleri atideki fiatlerle her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu 36,75 kuruş
Çuvalda küp, kilosu 38½ kuruş
Sandıkta küp, kilosu 39½ kuruş

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mesuliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Adres: İstanbul, Bahçekapı 4 üncü Vakıf Han, 4 üncü kat, Telgraf adresi: İstanbul Şeker - Telefon: 24470-79

Dr. HORHORONI

Mektep sokağından Zambak sokağına nakleden Dr. Horhoroni bu kere Eminönü Valide kıraathanesi yanına nakletmiştir. Ve her gün hastalarını sabahtan akşama kadar kabul eder.

Dr. A. KUTIEL

Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

Darülâceze Müdürlüğünden:

Darülâceze için iktiza eden nümunesi gibi 600 metro aba kumaşın kapalı zarf usulile münakasası 29/10/932 tarih cumartesi günü saat 14 te icra edilecektir. Taliplerin teminat akçelerile müesseseye müracaatları. (5271)

Doktor
Rusçuklu Hakkı

Galatasarayda Kanzük eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartmanda 1 numara. — Telefon 4.4354

Ankara'nın en büyük Kitap, gazete ve Kırtasiye mağazası
AKBA
Kitap evi ve kırtasiyecilik
Anafartalar caddesi
Telefon: 3377
Her lisanda gazete mecmua ve kitap
Her nevi kırtasiye eşyası ve mektep levazımı
Her türlü Fotoğraf levazımı - makineler ve amatör işleri
Etem Pertev ıtriyatı
Kütahya çinileri

PERTEV MÜSTAHZARI
PERTEV Şurubu
PERTEV Briyantin
PERTEV Kolonyası
PERTEV Pudrası
FABRİKASI
İstanbul Çenberli Taş

Bono

Her türlü bonolarla mazbata ve vesikalar, deyin ilmühaberi üzerine her şekilde işler yapar. Balıkpazar, Maksudiye Han No 35 Uğurlu Zade M. Derviş.

Dr. İHSAN SAMİ
GONOKOK AŞISI
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189

Askerî fabrikalar ilânları

Bakırköy barut fabrikaları muhafız efradı için 31 Mayıs 933 gayesine kadar sekiz ayda (13600) kilo ekmek almacağından talip olanların 90 lira teminatı muvakkatelerini mal sandıklarına teslimi ve şartnameyi görmek için pazartesi ve perşembe günleri ve münakasaya girmek üzere 24/10/932 pazartesi günü zevalden sonra Top-hane Eski Salıpazarında Askerî Fabrikaları Yollamasında Satınalma komisyonuna müracaat eylemeleri. (5404)

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden

Trahom hastahane ve dispanserlerine lüzumu olan (55) kalem ilâç ve sıhhî malzeme olbaptaki şartname ve listesi mucibince kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur. 26-10-932 çarşamba günü saat 15 te Ankarada Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinde komisyonu mahsusunca ihalesi yapılacaktır. Şartname ve listeyi görmek isteyenlerin İstanbulda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğüne, Ankara'da Hıfzıssıhha İşleri Umum müdürlüğüne müracaatları ve taliplerin şartnamesindeki tarifat veçhile hazırlanmış teklif mektuplarını, teminat akçelerini muayyen zamanda vekâlete irsali ve komisyonu mahsusuna tevdi etmeleri ilân olunur. (5229)

Cilt Letafeti GÜZELLIGIN Esasıdır
Yüzü güneş ve terin tahribatından korumak için
Beşir Kemal Letafet Suyunu Kullanınız
Deposu: Sirkecide BEŞIR KEMAL ve MAHMUT CEVAT eczanesidir.

Merhum Muallim Mubahat Beyin tercüme ettiği ve matbaamızda tabedilen

Amelî Hayat Âlimi (Herbert N. GASSON)un İDEAL BÜRO ve Yeni Müşteri Bulmak San'atı

Eserleri gayet güzel bir şekilde intişar etmiştir.
Bütün iş adamlarına tavsiye ederiz

Tevzi Mahalli: Milliyet Matbaası

Taşraya gönderilen kitaplar için posta ücreti alınmaz.